БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 50 (3022) | Шанба, 13 март 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЭРТАГА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР

НОМЗОДЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Пойтахтимиздаги 12-мактаб биносига жойлашган 156-сайлов участкасида сайловчилар билан учрашув кечаси бўлиб ўтди. Шаҳар ва район Советлари депутатлигига кўрсатилган номзодлар — «Юлдуз» фирмасининг илғор бригада бошлиғи С. Зайниддинова, касаба союзлари Тошкент область Советининг ташкилий бўлим мудири В. Дудлер ва Киров район маориф бўлимининг мудири Ю. Турғаев ўртоқлар ўз сайловчилари билан учрашдилар. Учрашувда сўзга чиққан сайловчилар бўлажак депутатларга наказлар топширишди. Кеча охирида мактаб ҳаваскорлари ижросида концерт ва кинофильм кўрсатилди.

С. СУЛТОНОВ.

* * *

Яқинда чирчиқликлар шаҳар Совети депутатлигига номзод — Чирчиқ умумий овқатланиш бўлимининг директори Карим Тўрабеков, трансформатор заводи механика цехининг диспетчери У. Ерматов ўртоқлар билан учрашишга бағишланган йиғилишга тўпландилар. Уртоқ Карим Тўрабеков чорак асрдан буён умумий овқатланиш тармоқларида ҳалол меҳнат қилиб, катта тажриба орттирган. У. Ерматов корхонада ташаббускор ва энг актив рационализатор сифатида коллектив ҳурматини қозониб келмоқда.

Уларга катта ишонч билдирган йиғилиш қатнашчилари шаҳарни янада ободонлаштириш билан боғлиқ бўлган кўпгина наказлар топширишди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

* * *

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз аъзолари область Совети депутатлигига номзод, комплекс механизация звеносининг бошлиғи Адолат Рўзиматова билан учрашишди. Ишончли вакил — колхоз раиси Ҳайдарали Ҳамроқулов номзоднинг меҳнат фаолияти ҳақида батафсил гапириб берди. Адолат Рўзиматова звеноси ўтган йили 45 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32,8 центнердан ҳосил кўтариб, катта натижаларга эришди. Адолат бошлиқ звено бу йил гектар бошига камида 35 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилди. Адолат актив жамоатчи ҳамдир. У колхоз хотин-қизлар Советининг раиси сифатида кўпгина жамоат ишларида қатнашиб келмоқда.

Йиғилишда сўзга чиққан сайловчилар депутатликка муносиб номзод Адолатни юксак мукофот — Ленин ордени билан табрикладилар ва қишлоқни обод қилишда ҳам астойдил ишлайди, деб ишонч билдирдилар.

ЖАҲОН КОММУНИСТИК ҲАРАКАТИНИ ЖИПСЛАШТИРИШ САРИ ҚЎЙИЛГАН КАТТА ҚАДАМ

Австралия, Аргентина, Болгария, Бразилия, Буюк Британия, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Германия Федератив Республикаси, Ҳиндистон, Италия, Куба, Монголия, Польша, Сурия, СССР, Финляндия, Франция, Чехословакия коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг маслаҳат учрашуви тўғрисидаги Ахборот 10 мартда «Правда»да ва кўпгина мамлакатларнинг коммунистик газеталарида эълон қилинди. АҚШ Коммунистик партиясининг вакиллари учрашувда кузатувчилар сифатида қатнашдилар.

Маслаҳат учрашуви қатнашчиларининг бутун ишлари сингари Ахборот ҳам барча коммунистик ва ишчи партияларнинг, жаҳондаги бутун демократик жамоатчиликнинг эътиборини ўзига тортмоқда.

Ахборотда кўрсатиб ўтилганидек, учрашувдан мақсад ўзаро қизиқиш туғдираётган масалалар устида маслаҳатлашиб олишдир. Учрашув қатнашчилари келишмовчиликларни бартараф қилиш ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигини мустаҳкамлаш йўллари тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Дўстона ва эркин вазиятда ўтган фикрлашув самарали бўлди ҳамда ҳозир эълон қилинган ҳужжатлар фикрлашув охирида якдиллик билан қабул қилинди.

Москвадаги маслаҳат учрашувининг якунлари — империализмга ва мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун, тинчлик, демократия ва социализм учун кураш ишига қўшилган салмоқли ҳиссадир. Учрашув қатнашчилари империализмга қарши кураш масалаларида ўз қарашларининг бир хилдалигини намойиш қилиб кўрсатдилар, жаҳон реакцияси кучларининг агрессив ҳаракатларига қаттиқ зарба беришга маҳкам бел боғлаганликларини билдирдилар.

Маслаҳат учрашуви коммунистик ҳаракатни жипслаштириш байроғи остида ўтди. Учрашув қатнашчилари ўз партияларининг мавжуд қийинчиликлар ва келишмовчиликларни бартараф этишга қаратилган, ишчилар синфининг буюк идеаллари йўлида, умумий душманга қарши биргаликда олиб бориладиган кураш платформасида коммунистларни бирлаштиришга қаратилган хоҳиш — иродасини равшан баён қилдилар. Маълумки, учрашув ўтаётган вақтда буржуа матбуоти гўё фикр олишув жараёнида «бартараф этиб бўлмайдиган қийинчиликлар» туғилиб қолганлиги хусусида анчагина ҳар хил уйдирмаларни тарқатди. Ҳужжатлар учрашувнинг ҳамма қатнашчилари томонидан якдиллик билан қабул қилинганлиги антикоммунистик пропаганданинг мўлжалларига берилган зарба бўлиб тушди.

Маслаҳат учрашуви коммунистик ҳаракатни ҳаяжонлантириб турган проблемаларни муҳокама қилишга чинакам демократик муносабатда бўлиш вазиятида, тўла тенг ҳуқуқлилик ва қардош партияларнинг фикрларини ҳурматлаш асосида ўтди. Муҳокама қилинган масалаларни қараб чиқишга ҳар бир делегация ўз ҳиссасини қўшди. Учрашувнинг иши бошдан-охиригача коллективчилик, дўстлик, очиқ кўнгиллилик ва қардошлик руҳи билан суғорилган эди.

Учрашувнинг ҳужжатлари — Ахборот, Вьетнамдаги воқеалар тўғрисидаги Баёнот — маслаҳатларда қатнашган партияларнинг чуқур интернационализмини, империализмга ва мустамлакачиликка қарши, монополистик капиталнинг ҳукмронлигига қарши кураш йўлида, озодлик ҳаракатини актив қўллаб-қувватлаш учун, умумий тинчлик ва халқлар хавфсизлигини таъминлаш йўлида курашиш учун улар барча қардош партияларни, ҳозирги замоннинг барча революцион кучларини жипслаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганликларини ифодалаб турибди.

Учрашув қатнашчилари марксизм-ленинизм принципларига амал қилиб, бутун революцион ҳаракат манфаатларини ҳамма нарсадан устин қўйдилар. Улар коммунистик ҳаракатдаги вазиятнинг бундан буён мураккаблаштирилишига йўл қўймасликка интилдилар, бирон партияга зиён етказмаган ҳолда, коммунистик ҳаракат сафларидаги қийинчиликларни бартараф қилиш учун, барча қардош партияларни жипслаштириш учун қулай шарт-шароитлар яратишга ёрдам беришга ҳаракат қилдилар. Улар жаҳон коммунизмининг умумий манфаатларини ўйлаб иш тутдилар. Қабул қилинган ҳужжатларнинг бутун руҳи ва мазмуни шуни кўрсатиб турибди. Ҳозир у ёки бу масалада қандай позицияда турганликларидан қатъий назар барча қардош партиялар бу ҳужжатлардан ҳаракатимизнинг бирон қисми манфаатларига мос бўлиб тушадиган ғоя ва қоидаларни эмас, балки бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг ишига, коммунизм иши учун, империализмга қарши барча курашчиларга хизмат қиладиган идея ва қоидаларни топадилар.

Қардош партиялар вакилларининг маслаҳат учрашуви халқаро коммунистик ҳаракат учун масъулиятли бўлган бир даврда ўтди.

Умуман олганда сўнгги йилларда жаҳондаги воқеалар тинчлик ва социализм иши учун қулайлик туғдирувчи йўлдан ривожланиб келди. Социалистик системанинг куч-қудрати ўсди. Халқ демократияси мамлакатларида социалистик жамият барпо этилмоқда. Совет Иттифоқи коммунизмни муваффақият билан қурмоқда. Миллий озодлик ҳаракати янги-янги зўр ютуқларга эришди; ёш миллий давлатларнинг тобора кўпи ривожланишнинг капиталистик йўлидан боришни эмас, балки социализм қуришни мўлжалламоқда. Капитал мамлакатларида империалистик реакцияга қарши кураш зўрайиб бормоқда, шу муносабат билан ишчилар синфи барча сиёсий отрядларининг бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилиши зарурлиги тобора кўп даражада тушунарли бўлиб қолмоқда. Умуман халқаро майдондаги кучларнинг нисбати ҳозир ҳам социализм ва тинчлик фойдасига ўзгариб бормоқда.

Аммо мана шу умумий тенденция жиддий қийинчиликлар ва ғовларни енгиб ўтиш орқали ўзига йўл очиб олмоқда. Империализм, аввало, Америка империализми жаҳоннинг турли районларида вазиятни кескинлаштиришга, халқаро тангликларнинг янги-янги ўчоқларини вужудга келтиришга интилмоқда. Халқаро миқёсда энг катта эксплуататор бўлган Америка империализми жаҳон реакциясининг бош таянчи ва халқаро жандарм сифатида майдонга чиқмоқда. АҚШ ҳукмрон доиралари сўнгги ойларда Жанубий Вьетнамда ҳарбий интервенцияни кенгайтириб юбордилар. Улар Вьетнам Демократик Республикасига қарши ошкора агрессия қилиш йўлига тушиб олдилар, ана шу социалистик мамлакат территориясидаги тинч шаҳарлар ва қишлоқларни ваҳшиёна бомбардимон қилдилар. Революцион Кубага қарши, Лаос ва Конго халқларига қарши бошланган иғвогарликлар тўхтатилгани йўқ. Империалистлар Европадаги реваншчи кучларни ядро қуроли билан қайта қуроллантириш планларини амалга оширишга зўр бериб уринмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммаси халқаро кескинликни кучайтириб юбормоқда, умумий тинчлик учун таҳдид солувчи манба бўлиб хизмат қилмоқда.

Ҳозирги вазият барча коммунистик партиялардан, барча демократик ва тинчликсевар кучлардан империализмнинг янги агрессив ҳаракатларига қарши курашда бир ёқадан бош чиқариб, актив ва кескин чоралар кўришни талаб қилаётганлигини марксчи-ленинчилар равшан кўриб турибдилар. Тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашга қаратилган амалий чораларни кўриш зарур. Маслаҳат учрашувининг барча қатнашчилари халқларнинг, биринчи галда империалистлар агрессиясига дучор бўлган халқларнинг миллий озодлик курашига актив мадад кўрсатиш керак деган фикрни якдиллик билан билдирдилар.

Учрашув қатнашчиларининг мана шу масалалардаги якдиллиги Вьетнамдаги воқеалар тўғрисидаги Баёнотда ўз ифодасини топди. Қардош партияларнинг вакиллари бу ҳужжатда Вьетнам халқи билан, Вьетнам меҳнаткашлар партияси билан, интервентларга қарши мардона кураш олиб бораётган Жанубий Вьетнамни Озод қилиш миллий фронти билан ўзларининг астойдил бирдамликларини билдирдилар. Улар барча коммунистик партиялар ва социалистик мамлакатларга, миллий озодлик ва ишчилар ҳаракатининг барча кучларига, тинчлик ва тараққиёт ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган кишиларнинг ҳаммасига мурожаат қилиб, империалистик агрессияга қарши, миллий мустақиллик учун, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун олиб борилаётган курашда бирликни ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга чақирдилар. Учрашув қатнашчилари АҚШнинг ва АҚШ малайларининг қуролли кучлари Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетилишини, Вьетнам Демократик Республикасига қилинаётган ҳарбий ҳужумлар тўхтатилишини ўз партиялари номидан талаб қилдилар.

Маслаҳат учрашуви қатнашчиларининг Вьетнамдаги воқеалар тўғрисида эълон қилган Баёноти — империализмга қарши курашга ва революцион курашга қўшилган катта ҳиссадир. Барча мамлакатларда жонбозлик билан қилинаётган оммавий ҳаракатларни кенг авж олдириш Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги агрессив ҳаракатларига қарши курашда жуда катта роль ўйнаши мумкин.

Совет халқи Америка империализмининг Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессив ҳаракатларидан дарғазаб бўлмоқда ва бу ҳаракатларни кескин қораламоқда. Совет Иттифоқи, совет халқи қардош социалистик мамлакат бўлган Вьетнам Демократик Республикасига нисбатан ўзларининг интернационал бурчларини бажарадилар, бунга ҳеч кимда заррача шубҳа бўлмаслиги керак.

Маслаҳат учрашувида қатнашган барча партиялар ҳозирги замоннинг барча революцион кучларини — социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқларини, миллий озодлик ҳаракатини, халқаро ишчилар синфини жипслаштириш ҳозирги давр шароитида ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиб бормоқда, деган фикрга қўшилдилар. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини мустаҳкамлаш — ана шундай жипсликнинг зарур омили ва негизидир.

Жаҳон коммунизмининг, социалистик лагерининг бирлиги умумий душман олдида уларнинг кучларига куч қўшади. Коммунистлар ўртасида ҳозир мавжуд бўлган келишмовчиликлар уларнинг жипслигини бўшаштириб, жаҳон озодлик ҳаракати ишига, коммунизм ишига путур етказмоқда. Империалистик доиралар социалистик ҳамдўстлик ва жаҳон коммунистик ҳаракатидаги келишмовчиликлардан ўз мақсадларида фойдаланишга уринмоқдалар. Марксчи-ленинчиларнинг бундан муҳим сабоқлар чиқариб олмасликлари мумкин эмас.

Коммунистик ҳаракат сафларидаги келишмовчиликлар қардош партияларнинг, айниқса капиталистик мамлакатлардаги қардош партияларнинг фаолиятига салбий таъсир кўрсатаётганлигини ҳисобга олмасдан бўлмайди. Бу келишмовчиликлар меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатлари учун, тинчлик, демократия, миллий озодлик ва социализм иши учун коммунистлар олиб бораётган курашдаги асосий вазифаларни ҳал қилишга асло ёрдам бераётгани йўқ.

Шуларнинг ҳаммасини ҳисобга олиб, Ахборотда айтилганидек, учрашув қатнашчилари марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми асосида, 1957 йилги Декларация ва 1960 йилги Баёнот белгилаб берган йўл асосида халқаро коммунистик ҳаракатни жипслаштириш, унинг бирлигини мустаҳкамлаш учун ўз партиялари ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма чораларни кўришга қатъиян бел боғлаганликларини баён қилдилар.

Ҳозирги мавжуд келишмовчиликлар коммунистик партияларнинг сиёсий йўлига, шу партиялар назарияси ва тактикасининг кўпгина муҳим проблемаларига дахлдор эканлигини жуда яхши тушуниб, маслаҳат учрашувининг қатнашчилари «коммунистик партияларни бирлаштириб турган нарса ҳозирги пайтда уларни бирбиридан ажратиб турган нарсадан анча кучлироқ эканлигига» ишонганликларини билдирдилар. Ҳамма қардош партияларнинг битта душмани бор, у ҳам бўлса — империализм. Уларнинг битта мақсади бор, у ҳам бўлса — социализм ва коммунизм ғалабасини таъминлаш. Барча қардош партиялар марксизм-ленинизмни ўзларининг идеологиялари деб танимоқдалар. Уларнинг ҳаммаси 1957 ва 1960 йиллардаги Москва кенгашларида тузиб олинган умумий программага содиқ эканликларини айтмоқдалар. Бинобарин, умумий душман бўлган империализмга қарши курашда, халқларнинг озодлик ҳаракатини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашда, умумий тинчлик учун ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, ишчилар синфининг асл манфаатлари ва тарихий мақсадлари учун курашда барча қардош партияларнинг келишиб ҳаракат қилмоқлари учун зарур шарт-шароитлар бор.

Барча қардош партияларнинг умумий душманга қарши курашда худди мана шундай биргалашиб, келишиб ҳаракат қилишлари — коммунистик ҳаракатни жипслаштиришнинг реал, ҳаётий негизидир. Шу билан бирга, коммунистик ҳаракат сафларидаги мавжуд келишмовчиликларни бартараф этишнинг энг тўғри йўли ҳам ана шу. В. И. Ленин неча марталаб уқтириб айтганидек, келишмовчиликларни бартараф қилмоқ учун амалий тажрибани, воқеаларнинг ўзи қандай бораётганлигини, кураш сабоқларини ҳисобга олиш зарур. Жаҳондаги ва айрим мамлакатлардаги ижтимоий ва сиёсий тараққиёт қайси бир позициянинг тўғрилиги ёки хатолигини оқибат натижада кўрсатиб беради.

Учрашув қатнашчилари келишмовчиликларни тўла бартараф қилмоқ учун вақт керак деган фикрга таяндилар. Улар коммунистик ҳаракатни принципиал асосда жипслаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилдилар. Марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми таълим берадики, бир партиянинг хоҳиш-иродасини иккинчи партияга зўрлаб қабул қилдириш йўли билан ҳам, бирон партияга ўз сиёсий йўлидан қайт деган талабни қўйиш йўли билан ҳам бирликка эришиб бўлмайди. Мавжуд қийинчиликларни бир ёқлик қилишга ёндошишда принципиал бўлиш, асосий эътиборни келишмовчиликлар борлигига қарамай, барча коммунистик партияларни бирлаштириб турган нарсаларни қидиришга қаратиш талаб қилинади. Қийинчиликларни бартараф этишга, бирликка олиб борадиган йўлдан ҳозирнинг ўзидаёқ оғишмай ва аста-секин, қадамба-қадам бораверииш керак.

Бизнинг партиямиз бирлик учун курашга ана шундай принципиал муносабатда бўлишни қатъий туриб талаб қилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин социалистик мамлакатларнинг, бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигини империализмга қарши, тинчлик ва социализм учун умумий кураш негизида мустаҳкамлашга қаратилган бир қанча муҳим чоралар кўрилди. Сўнгги ойларда кўпгина қардош партияларнинг делегациялари билан учрашувлар ва музокаралар бўлиб ўтди. Бу учрашувлар билан музокаралар ҳам коммунистик ҳаракатдаги келишмовчиликларни бир ёқлик қилишнинг янги йўлларини, методларини қидиришга бағишланди.

Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг 1965 йил январь ойида ўтказилган мажлиси катта аҳамиятга эга бўлди. Бу мажлисда Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқлар бошчилигидаги совет делегацияси қатнашди. Социалистик давлатлар партиялари ва ҳукуматлари раҳбарларининг ана шу учрашуви империализм агрессив хуружлар қилаётган бир вазиятда социалистик давлатлар бирдам ва ҳамжиҳат эканликларини, мана шу бирдамликни қўпоришга қаратилган уринишлар муваффақиятсизликка маҳкум этилганлигини кўрсатди.

Ўртоқ А. Н. Косигин бошлиқ совет ҳукумат делегациясининг Вьетнам Демократик Республикаси билан Корея Халқ Демократик Республикасига қилган сафари натижаларига қардош партиялар, жаҳон жамоатчилиги юксак баҳо бердилар. Кенг кўламдаги умумий сиёсий масалалар устида мамлакатларимизнинг позициялари бирбирига мос ёки бир хил эканлигини Ханой ва Пхеньянда қабул қилинган қўшма баёнотлардан кўриш мумкин. Совет—Хитой муносабатларини нормаллаштириш мақсадида янги қадамлар қўйилди. Ихтилофларни бартараф қилиш учун қулай вазият вужудга келтириш манфаатларини кўзлаб совет матбуоти ошкора мунозарада қатнашмай қўйганига беш ойдан ошди.

Социалистик ва капиталистик мамлакатларнинг марксчи-ленинчи партиялари жонбозлик кўрсатиб коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган амалий чораларни кўрмоқдалар. Латин Америкаси мамлакатларидаги коммунистик партиялар вакилларининг яқинда бўлиб ўтган кенгаши империализмга қарши кучларни жипслаштириш ишига, коммунистлар жаҳон армиясининг бирлиги учун курашга жиддий ҳисса қўшди.

Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москвадаги маслаҳат учрашуви — коммунистик партиялар олиб бораётган катта интернационал ишларида муҳим воқеадир. Учрашув қатнашчилари ҳар тарафлама ва эркин фикрлашиб олиш натижасида коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлаш учун барча коммунистик партиялар коллектив бўлиб куч-ғайрат сарфлашлари зарурлигига ишонганликларини якдиллик билан билдирдилар.

(Охири иккинчи бетда)

ҚУРУВЧИЛАР ВАКИЛИ

Бундан бир йил муқаддам Гулханий кўчаси ҳали қурилмаган эди. Икки-уч йил бурун эса, Оқтепа массивида пастак уйлар бор эди, холос. Ҳозир-чи? Бу ерда кўпқаватли уйлар осмонга бўй чўзиб турибди. Эндиликда Оқтепа пойтахтнинг янги бир турар жой районига айланиб қолди. Бу ердаги уй-жой кварталларида неча юзлаб оила яшайди. Улар учун барча қулайликлар яратилган.

Юқорида номи келтирилган Гулханий кўчаси Оқтепанинг энг янги кўчаси ҳисобланади. Унинг чап томони Оқтепа ГЭСи турбиналарини айлантираётган канал билан чегарадош. Кўчанинг ўнг томонида эса турнақатор тизилган тўрт қаватли бинолар. Буларнинг ҳаммаси бинокорларнинг меҳнати билан жуда оз вақт ичида бунёдга келди.

Ғишт терувчилар бригадаси бошлиғи Соли Ортиқовни оқтепаликлар яхши билишади. Бригада ҳозир янги бинони қуриш билан банд. Бу уйни июнь ойида эмас, балки апрель ойининг бошида қўлдан чиқаришни мўлжаллаб қўйишган азаматлар.

Солижоннинг таржимаи ҳоли ҳам кўпгина ҳамкасбларинини каби оддий. У ўқишни битиргач қурилишга келди. Армияда хизмат қилиб қайтганидан кейин ҳам аввалгидек қурилишда ишлайбошлади. Неча-неча уйлар, мактаб ва магазин биноларини қурди. Мана ўттиз йилдирки, у қурувчи. Шу вақт ичида ўнлаб ёш шогирдларга ҳунар ўргатди. Ҳозир Толиб Каримжонов, Ражаб Жўраев, Жўра Аҳмедов ва бошқалар анча тажрибали қурувчи бўлиб қолишган.

Яқинда 13-қурилиш бошқармаси коллективи Солижон Ортиқовни Октябрь район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишди.

И. АҲМЕТОВ.

МЕҲНАТ ШАРАФ КЕЛТИРДИ

Сут соғувчиликка бўлган дастлабки орзулар. Мактаб партасидан ферма дарвозасига кириб келган ўша унутилмас дақиқалар... Мана, ҳозир меҳнат келтирган зафарлар. Эҳа, бу орада қанча-қанча баҳор келиб кетди. Ҳар бир ўтган дам бири-биридан мазмунли бўлди. Тўғри, ўша кезларда сут соғувчиликни ўрганишга аҳд қилган бу ушоққина қизга кўпчилик ишонмади. Лекин аҳди қатъийлигини сезган тажрибали Мукаррам Турсунова Рихсини ўзига шогирд қилиб олди. Унга чин кўнгилдан маслаҳатлар бериб, тажрибаларини ўргатди. Рихсиой ҳам ўз устозининг маслаҳатларини ўрнига қўйди. Билмаганларини тортинмай сўраб ўрганди.

— Агар кўп сут соғиб оламан десанг, — деб уқтирди Мукаррам опа унга, — ҳар бир сигирни силаб-сийпаб сувидан, озуғидан вақтида хабар ол. Ана шунда у бор сутини аямайди. Рихсиой Боймирзаева ўз боқимидаги ўн бош сигирнинг ҳар биридан 2 минг литрдан ошириб сут соғиб олди.

Рихсиойнинг тажрибаси ошган сайин бугун қўлга киритган натижаси эртага қаноатлантирмай қўйди. У ўтган йили ўз боқимига 17 сигирни олди. Уларнинг ҳар биридан 3 минг литрга яқин, яъни 48 тонна ўрнига колхозга 51 тонна сут соғиб топширди. Колхоз правлениеси унинг меҳнатини тақдирлади, уни 150 сўм пул билан мукофотлади. Калинин район Ильич номли колхоз аъзолари сут соғувчи Рихси Боймирзаевага юксак ишонч билдириб, уни 17-сайлов округидан район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишди.

— Мен, — дейди Рихсиой, — меҳнатда коллектив ишончини қандай оқлаётган бўлсам, мени депутатликка номзод қилиб кўрсатганлар ишончини ҳам шундай оқлашга сўз бераман. Менинг бу йилги аҳдим 18 бош соғин сигирдан 55 минг литр сут соғиб топшириш.

Т. ЮНУСОВА.

12.700 ЦЕНТНЕР СУТ

Етти йилликнинг охирги йилини ҳам ажойиб ғалабалар билан якунлашга астойдил бел боғлаган Юқори Чирчиқ районининг чорвадорлари дастлабки ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Районда давлатга сут сотиш юзасидан берилган квартал плани ҳозирнинг ўзидаёқ ортиғи билан бажарилди. Шу кунга қадар квартал планидаги 12580 центнер ўрнига 12700 центнерга яқин сермой сут сотилди.

Район чорвадорларининг бу ютуғида «Ўзбекистон», Свердлов номли, Калинин номли, «Ленинский путь», «Ленинобод» колхозлари ҳамда 7, 12-совхозлар фермалари ходимларининг ҳиссаси каттадир.

Район чорвадорлари март ойининг охирига қадар давлатга пландан ташқари яна 400 центнер сут сотишга аҳд қилдилар.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

БЎКАДА ХОТИРЖАМЛИК

Тимирязев номли колхоз идорасида раҳбарларни кутиб ўтирган-дик, шу пайтда бир киши кириб келди. Соқоли кўксига тушган. Юзи тиниқ. Қариликнинг ажин чизиқлари кўринмайди. Сиртдан қарасангиз бу кишининг ёши 50 дан ошмаган деб ўйлайсиз.

Ота ҳамма билан кўришиб чиқди. Кейин тўрда чўт қоқаётган бир йигитдан сўради:

— Раис келдими?

— Йўқ.

— Ўринбосаричи?

— Йўқ.

— Агроном қани?

— Билмайман.

Отанинг ҳафсаласи пир бўлди. Ёнимиздаги стулга келиб ўтирган эди, биз уни гапга солдик. Қурт боқувчи экан.

— Бир йилда икки-уч ой ишлаб, бошқа вақт отпускада бўлар экансиз-да, — деган эдик, унга бу гап ёқмади шекилли, эътироз билдирди:

— Ёшим бирқам етмишда бўлсаям куч-қувватим жойида, бардамман. Меҳнат қилсанг ёшаравераp экансан. Қишин-ёзин тинмайман. Номига қурт боқувчи бўлсам ҳам колхознинг ҳамма ишида қатнашаман. Кейинги бир ҳафтада тутларнинг тагини юмшатиб, ариқларни тозалаб қўйдим. Энди беда экишга ёрдам беряпман. Уруғ етмай ишимиз тўхтаб қолди. Уч кундан бери идорага келиб, ишимни битказолмай кетаман.

Отахон билан бирга ташқарига чиқдик. Бино атрофининг бир томони кенг майдон, бир томони эса колхозчиларнинг томорқа ерлари. Пахта майдони ҳувиллаб ётибди, томорқалар эса кишилар билан гавжум. Ўн чоғли одам томорқа ерларини чопиб, ариқ оляпти. Колхоз аъзоларидан Жалил Мирзаев билан Мустафо Саидовларнинг ёнига бордик. Улардан нега далага чиқмаганликларини сўраган эдик, «ҳали бизга ҳеч ким ишга чиққин дегани йўқ» деб жавоб қилишди.

Колхознинг бошқа участкаларига ҳам ўтдик. У ерларда ҳам аҳвол шундай. Далада ишлаётганлар жуда кам. Ўз томорқасини чопаётган, учта-тўртта бўлиб қаёққадир кетаётган кишилар эса ҳар қадамда учрайди.

Бу хўжаликда 7 та участка, 24 та комплекс механизациялашган звено бор. Булар учун ер ва техника ажратиб берилган. Лекин кўпгина участка раҳбарлари, звено бошлиқлари ҳалига қадар ўзларига бириктирилган карталарни бориб кўришмаган десак ёлғончи бўлмаймиз.

Хўш, нега шундай? Чунки, иш топшириб, унинг ижросини текширадиган бошлиқларнинг ўзи бамайлихотир юрибди-да. Мана, колхоз раҳбарларининг фаолияти ҳақида икки оғиз сўз. Раис ўртоқ Т. Шодибеков ўтган йили плани юз бўлганидан бери қорасини кўрсатмайди. Ҳалигача далага чиқмаган. Партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Назаров бўлса қандайдир семинардан ҳали қайтмаган. Агроном Э. Алимов бўлса аҳён-аҳёнда бир кўриниб қолади.

Бундай хотиржамликни Ҳамза номли колхозда ҳам яққол кўриш мумкин. Колхозда экиш тараддуди ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу ерда кўкламги экиш ҳақида узундан-узоқ гап-сўзлар бўляпти, мажлислар ўтказиляпти, амалда эса дурустроқ бир иш қилинмаяпти. Колхозда йил бошида далага 5.550 тонна ўғит чиқариш пландаштирилди. Бунинг учун ишчи кучлари ва от-аравалар ажратилди. Лекин колхоз раҳбарлари шу билан кифояланиб қолишди. Қанча ўғит чиқарилаётгани ва иш қандай кетаётганлигини кўп ўтмай эсларидан чиқариб қўйишди. Оқибатда бор-йўғи 801 тонна ўғит чиқарилди-ю, иш тақа-тақ тўхтаб қолди.

Кейинги вақтларда колхозда бошқа ишлар ҳам ана шундай ўзибўларчиликка ташлаб қўйилди. Ёввойи ўт илдизларини теришга ажратилган кишиларнинг қандай ишлаётганлиги билан ҳеч ким қизиқмаяпти. Шу сабабли ҳам бу ишда қатнашаётган кўп кишилар кунлик нормани бажармасдан туриб далadan қайтишмоқда. Ҳайдалган ерларнинг намини сақлаш юзасидан ҳозирга қадар бирор муҳим чора кўрилмаган. Мавжуд трактор ва молалар бекор турибди. Натижада тупроқнинг устки қатлами қуриб кетаяпти. Ер текислаш ишига ҳалига қадар киришилмаган. Бундай ачинарли аҳвол колхоз раҳбарларини ҳеч ташвишга солмаяпти. Колхоз раиси ўртоқ Е. Хожиматов ҳали ҳам ўтган йилнинг ютуқларидан мағрурланиб, бамайлихотир юрибди.

«Октябрь 40 йиллиги» колхози раҳбарларини на идорадан, на даладан топасиз. Улар доимо иккинчи даражали ишларни баҳона қилиб, бир кун районга тушишса, бир кун Тошкентга кетиб қолишаяпти. Колхозда эса ишлар ўлдажўлда. Ариқ-зовурларни тозалаш ҳалига қадар тамомланмаган, далага жуда кам миқдорда ўғит чиқарилган. Колхозда гектар бошига чиқарилган гўнг бори-йўғи 80 килограммнигина ташкил этади. Аҳир бу уят-ку!

Ленин номли колхознинг раиси ўртоқ М. Литвинов билан гаплашиб қолсангиз нуқул ишчи кучларининг етишмаслигини важ қилади. «Бор ишчи кучларидан қандай фойдаланаяпсизлар» десанг из лом-мим демай қолади. Раиснинг бундай беғамлиги орқасида дала ишлари ҳалига қадар жонлантириб юборилмаган. Бу колхозда экишга деярли ҳеч нарса шай эмас. Ерни борона қилиш, ғумай илдизларини териб олиш, ариқ-зовурларни тозалаш бўйича шу кунга қадар бирор участка ва звенога конкрет топшириқ берилмаган.

Тельман номли, Карл Маркс номли ва бошқа кўпгина колхозларнинг раҳбарлари ҳам ўтган йилги ютуқлар билан ўзларини юпатиб юришибди. Умуман олганда Бўка районида кўкламги экиш кампаниясига тайёргарлик кўриш жуда қониқарсиз аҳволда. Айниқса ариқ-зовурларни тозалаш, шудгор қилиб қўйилган ерларни текислаш, борона қилиш каби муҳим ишлар кўпгина жойларда қониқарсиз ташкил этилган.

Район хўжаликлари бу йил камида 20 минг гектар ердаги бегона ўтларнинг илдизларини териб олишлари керак эди. Аммо бу иш ҳам кўнгилдагидек бормаяпти. Ҳозиргача бор-йўғи 1.500 гектар ердан бегона ўт илдизлари териб олинган, холос. Район ариқ тозалаш ишлари бўйича областда энг орқада келмоқда. Бошқа ишларда ҳам ана шундай аянчли аҳволни кўриш мумкин.

Районнинг колхоз ва совхозларида ишчи кучларини далага сафарбар қилиш, тракторлардан унумли фойдаланиш мутлақо қониқарсиз. Жуда кўп хўжаликларда тракторларнинг иши икки сменада ташкил этилмаган. Бир қатор колхозларда эса тракторчи кадрлар тайёрлашга эътибор берилмаяпти.

Ишнинг бундай қониқарсиз ташкил этилганлигига район партия, совет, хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари ҳам бевосита сабабчидирлар. Улар хўжаликларда ҳар бир ишнинг пухта ташкил этилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатмаганлар. Буни шундан ҳам билиш мумкинки, кейинги вақтда район партия комитетининг бюро йиғилишларида кўкламга тайёргарлик масаласи бир марта ҳам муҳокама этилмаган.

Район партия комитетининг иккинчи секретари А. Раҳимов, район ижроия комитетининг раиси Р. Қодиров, бошқарма бошлиғи К. Содиқов ўртоқлар, кўклам сизларни кутиб турмайди. Қачонгача ўтган йилги ютуқларга маҳлиё бўлиб юрасизлар. Беғамлик ва хотиржамликка қатъий барҳам бериб, ҳамма ерда дала ишларини кучайтириб юбориш керак.

М. ҒОЗИЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Меҳрибон педагог Зоя Николаевна Лукина қарийб 30 йилдан бери Тошкентдаги 61-мактабда ўқитувчилик қилади. Жонкуяр педагог ҳаётида яқинда қувончли воқеа юз берди. Ўртоқ З. Лукина олий мукофот-Ленин ордени билан тақдирланди. Сиз бу суратда ўқитувчи ўртоқ З. Лукинани машғулот ўтказаётган пайтида кўриб турибсиз.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЖАҲОН КОММУНИСТИК ҲАРАКАТИНИ ЖИПСЛАШТИРИШ САРИ ҚЎЙИЛГАН КАТТА ҚАДАМ

(Боши биринчи бетда).

Жаҳон коммунистик ҳаракати — ижтимоий ҳаётнинг ўз ривожига, барча мамлакатлардаги ишчилар синфининг кураш шароитларидаги ўзгаришларга боғлиқ бўлган ҳолда доимо ривожланиб бораётган тирик организмдир. Шунга мувофиқ равишда партиялар ўртасидаги сиёсий ва ташкилий алоқаларнинг формалари ҳам ўзгариб туради, бу формалар халқаро революцион ишчилар ҳаракатининг эҳтиёжларига мувофиқ равишда бойитилиб боради. Ҳозирги замон шароитида коммунистик ҳаракат интернационал бирдамликнинг яхши формасини топиб олди, у ҳам бўлса — ҳар бир қардош партиянинг тўла тенг ҳуқуқлилиги ва мустақиллиги шароитида ўтказиладиган халқаро кенгашлардир.

Янги халқаро кенгашни тайёрлаш ва ўтказиш масаласи маслаҳат учрашувининг ҳужжатларида ҳам ўзининг тегишли ифодасини топди. Шу билан бирга, учрашув қатнашчилари коммунистик ҳаракатнинг ривожланишидаги ҳозирги босқичнинг ўзига хос хусусиятини назарга олиб, бу масалага янгича муносабатда бўлдилар. Ўзаро маслаҳатлар жараёнида ва коммунистик ҳаракатда вужудга келган вазиятни ҳисобга олиб, учрашувда қатнашган партиялар бирлик учун курашишнинг янги йўлларини ва, бинобарин, кенгашни тайёрлашнинг янги формалари ва методларини қидирайлик, деган фикрни билдирдилар. Учрашув қатнашчилари ўз зиммаларига ҳеч қандай ташкилий функцияларни олмаганлари ҳолда, айни маҳалда коммунистик сафларнинг жипслигини мустаҳкамлаш сари қандай қилиб олға бориш мумкин, деган масалада ўз мулоҳазаларини баён қилдилар.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари коммунистларнинг ихтиёрида бўлган ва ҳозиргача амалда синаб кўрилган ҳар хил методлар ва воситалардан актив фойдаланиш керак, деган фикрда якдил бўлиб чиқдилар. Икки томонлама ва кўп томонлама учрашувлар, бир-бирига делегациялар юбориб туриш, партияларнинг фаолияти тўғрисида ахборотлар бериб туришни яхшилаш, актуал проблемаларни биргаликда муҳокама қилиш, партиялар ўртасидаги алоқалар ва фикрлашувнинг бошқа формалари — мана шуларнинг ҳаммаси ижобий натижалар беришини, коммунистларнинг сафларини жипслаштиришга ёрдам беришини тажриба кўрсатиб турибди. Умумий душман бўлган империализмга қарши биргаликда қилинадиган ҳаракатлар жипсликка олиб борадиган йўллар орасида энг муҳимидир. Шу билан бирга, учрашув қатнашчилари янги халқаро кенгашни жонбозлик билан ҳар тарафлама тайёрлаш ва қулай фурсат келиши билан шу кенгашни ўтказиш жаҳон коммунистик ҳаракатининг манфаатларига батамом мос бўлиб тушади, деб таъкидладилар.

Бундан аввал 1960 йилда ўтказилган халқаро коммунистик кенгашдан бери кўпгина воқеалар содир бўлди, жаҳондаги вазиятда янги тенденциялар кучайди, ишчилар ҳаракати ва озодлик ҳаракатида янгидан бой тажриба орттирилди. Ана шу тажрибани ижодий тарзда умумлаштириш зарур. Айни маҳалда шу нарса равшанки, бундай ишни фақат бутун жаҳон коммунистик ҳаракати яхлит ҳолда уддалай олади, бу иш ўз моҳияти эътибори билан ҳар қайси Коммунистик партиянинг актив иштирок этишини талаб қилади. «Учрашув қатнашчилари, — дейилган Ахборотда, — 1960 йилги Баёнотда кўрсатиб ўтилганидек, коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашлари ўзаро фикрлашиш ва тажриба алмашишнинг, марксча-ленинча назарияни коллектив куч-ғайрат билан бойитиш ҳамда умумий мақсадлар учун курашда ягона позицияларни белгилаб олишнинг самарали формасидир, деган фикрда якдил турибдилар».

Бу ишни амалга ошириш вақтида барча қардош партияларнинг мустақиллиги ва тенглилигини кўзда тутувчи демократик принципларга буткул риоя қилиниши кераклиги табиий бир ҳолдир. Ҳар бир коммунистик партия мустақил бўлиб, ўз ихтиёри билан иш кўради. Ўзига вазифа юклайдиган қарорларни фақат унинг ўзи қабул қила олади. Бироқ, маслаҳат учрашувининг қатнашчилари таъкидлаб ўтганларидек, умумий интернационал мақсадлар учун курашда ҳар бир партиянинг куч-ғайрати билан бирлаштириб юбориш ҳар қайси партиянинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Учрашув қатнашчилари халқаро кенгашларнинг келишмовчиликларни бартараф қилиш учун, марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми асосида коммунистик ҳаракатни жипслаштириш учун курашнинг муҳим қуроли сифатидаги аҳамиятини ҳам қайд қилиб ўтдилар. Коммунистларнинг халқаро микёсдаги энг олий форуми бўлган кенгаш коммунистик ҳаракатдаги вазиятни коллектив равишда баҳолашга, коммунистлар армиясининг барча миллий отрядларини ҳақиқатан бирлаштириб турган муштарак нарсаларнинг ҳаммасини аниқлаб олишга имкон беради. Ўз-ўзидан маълумки, ҳеч ким кенгашга у шундай бир универсал воситаки, бу восита ёрдами билан ҳаракатимиздаги барча мавжуд қийинчиликларни бирданига бартараф қилиш мумкин, деб қараётгани йўқ. Бирликни мустаҳкамлаш учун кураш узоқ вақт мобайнида каттагина куч-ғайрат сарфлашни, ҳар қайси қардош партиянинг бу курашга ижобий ҳисса қўшишини талаб қилади.

Ҳозирги вақтда коммунистик ҳаракатнинг айрим отрядлари ўртасида келишмовчиликлар мавжуд. Коммунистик ҳаракатдаги бу вазият янги халқаро кенгашни пухта тайёрлашни талаб қилади.

Ахборотда айтилганидек, кенгашни тайёрлаш масаласига янгича муносабатда бўлинаётгани ҳам кенгашни ўтказиш учун қулай шарт-шароитлар яратишга бутунлай мос бўлиб тушади. Бу янгича муносабатнинг моҳияти шундан иборатки, бутун тайёргарлик иши коллектив асосда, барча қардош партияларнинг иштироки билан олиб борилади. 1960 йилги Москва кенгашида қатнашган партиялар вакилларининг дастлабки маслаҳат учрашувини ўтказиш ҳам ана шу мақсадларга мос бўлиб тушган бўлур эди. Бундай энг демократик метод барча партияларнинг фикрини ҳисобга олиш имкониятини берган бўлур эди.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари коммунистларнинг халқаро армияси сафларини жипслаштириш ишида ҳеч бир ҳаракат қилмай пайт пойлаб ўтиришга якдиллик билан қарши чиқдилар. Улар коммунистик ҳаракатда қулай вазият вужудга келтириш учун ҳозирги кунданоқ жонбозлик билан курашабериш керак, деб уқтирдилар. Шу муносабат билан, қўшма Ахборотда айтилганидек, қардош партиялар учун нодўстона, ҳақоратомуз характерга эга бўлган ва коммунистларнинг умумий ишига путур етказадиган ошкора мунозарани тўхтатиш катта аҳамиятга эга бўлган бўлур эди.

Албатта, ҳозирги замоннинг муҳим масалалари устида, назария ва тактика проблемалари устида бахслашишдан воз кечайлик, дейилаётгани йўқ. Марксчи-ленинчилар туб, айниқса янги проблемаларни ижобий тарзда муҳокама қилишни ҳамиша тўғри сиёсий йўлни ишлаб чиқишнинг зарур шарти деб хисоблаб келганлар. Бироқ, бундай муҳокама ўртоқлик шаклида юргизилиши, амалий характерга эга бўлиши, ажралишга эмас, балки бирлашишга олиб бориши керак. Шу нарса муҳимки, деган эди Ленин, коммунистлар орасида танқид «...асло, пролетариатнинг синфий душманларига ёрдам берадиган шаклларда эмас, балки масаланинг моҳиятига қараб олиб борилиши» керак (Асарлар, 32-том 262-бет).

Учрашув қатнашчилари партиялар ўртасидаги муносабатларнинг 1957 ва 1960 йиллардаги кенгашларда белгилаб қўйилган нормаларига қатъий риоя қилинсин деган фикрни якдиллик билан билдирдилар. Маълумки, 1960 йилги Баёнотда бундай деб уқтирилади: коммунистик ҳаракат манфаатлари қардош партиялар империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашдаги умумий вазифалар хусусида ўз кенгашларида биргаликда ишлаб чиққан баҳолар ва хулосаларга ҳар бир коммунистик партиянинг бирдамлик билан риоя этишини, барча мамлакатлардаги коммунистларнинг бирлигини қўпориш мумкин бўлган ҳар қандай ҳаракатларга йўл қўймасликни талаб қилади.

Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари халқаро коммунистик ҳаракатдаги қийинчиликларни бартараф этиш ва шу ҳаракатни янада ривожлантириш йўллари ҳақида ўз фикрларини баён қилар эканлар, ягона бир мақсадни кўзладилар, у ҳам бўлса — империализмга ва мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун, тинчлик, демократия, социализм ва коммунизм учун курашда коммунистик сафларнинг марксча-ленинча бирлигини мустаҳкамлашга энг кўп даражада ёрдам беришдир. Шу сабабдан, улар барча қардош партиялар ўтказилган учрашувга ижобий назар билан қарайдилар, деб тўла асос билан ишонч билдирдилар. Ахборотда илгари сурилган мулоҳазалар устида ўртоқларча фикрлашиш, шу мулоҳазаларни амалга ошириш йўлида коллектив бўлиб куч-ғайрат сарфлаш, умумий курашда бир ёқадан бош чиқариб амалий ҳаракатлар қилиш — коммунистик ҳаракатни марксизм-ленинизм принциплари асосида жипслаштиришга олиб борувчи ишончли йўлдир. Бўлиб ўтган маслаҳат учрашуви мана шу тарихий вазифани ҳал қилмоқ учун янги истиқболлар очади ва шарт-шароитлар яратиб беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига келганда шуни айтиш кераккки, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш учун у бундан буён ҳам куч-ғайратини аямай сарфлай беради. Халқаро ишчилар синфининг, барча революцион ва прогрессив кучларнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушган мана шу мақсадга эришиш учун совет коммунистлари ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма чораларни ҳормай-толмай кўраверадилар.

«ПРАВДА» 12 март.

ЮРАККА ЙЎЛ ТОПГАНЛАР

Сўнгги кунларда Аҳмад Муҳаммаджонов жуда ўйчан бўлиб қолди. Бу ҳол бригада бошлиғи, ремонт-механика участкасининг партия ташкилотчиси Исмоил Хаматгалиевни ташвишга солди. «Аҳмадга нима бўлганикин? Гаплашиб кўриш лозим», — ўйлади у.

Улар ишдан кейин бирга кетишди. Муҳаммаджоновнинг ўзи гап очиб қолди:

— Ўғлим Тоҳирни нима қилсам бўлади-а? Мактабда ўқитувчиларни жонидан басир қилаётган эмиш.

— Аҳмад, сенга ҳайронман. Шу дардингни илгарироқ айтсанг бўлмасмиди. Бригадамизга олиб тарбияласак, нима дейсан?

— Ёмон бўлмас эди-я. Аммо... Йигитлар қандай қарашаркин.

— Тоҳир неча ёшда? — сўради бригадир.

— Ўн олтида.

— Эрталаб олдимга келсин. Ўзинг конторкага кирма, тўппа-тўғри ремонт участкасига боракол.

Эрталаб Исмоил Хаматгалиев конторкада ўтирарди. Йигитлар ўн минут чамаси бурун иш жойларига тарқалиб кетишган. Бригадир эса Тоҳир Муҳаммаджоновни кутмоқда эди.

Эшик бирдан тарақлаб очилиб, ичкарига йигитча кириб келди. Исмоил унга бошдан оёқ разм солиб чиқди: ўрта бўй, шапкасини қошигача бостириб олибди, кўзлари чақнайди. «Отасининг худди ўзи-я, — хаёлидан ўтказди Исмоил. Сўнг стулчани кўрсатди: — Ўтир!»

Суҳбат ишчиларга хос: жуда оддий, қувноқ руҳда борди.

— Кечки мактабда ўқиб, ишласанг нима бўлади? — маслаҳат берди Исмоил. Бироқ йигитчанинг интизомсизлиги тўғрисида ҳеч гап очмади. Тоҳир шунга ҳайрон эди.

— Адам билан гаплашиб кўрай, майли десалар... — унинг жавоби шу бўлди.

...Бу воқеа роппа-роса бир йил бурун бўлиб ўтган эди. Яқинда Тоҳир Муҳаммаджоновни комсомол сафига қабул қилишди. Мажлисга трест комсомол комитетининг раҳбарлари ҳам келишган эди. Бутун бригада қатнашган бу мажлисда Тоҳирга тантанали суратда комсомол билетини топширишди. Йигит ўзида йўқ хурсанд эди. Қурилиш бошқармаси комсомол ташкилотининг секретари, партия группасининг аъзоси Павел Черноножкин, бригадир Исмоил Хаматгалиев, отаси Аҳмад Муҳаммаджоновлар ҳам Тоҳир севинчини баҳам кўришди.

Исмоил Хаматгалиев бошлиқ бригада аъзолари аҳил, иноқ. Бу комплекс бригадада слесарлар ҳам, электр пайвандчилар ва автоматчилар ҳам ишлашади. Коллективда 7 коммунист бор.

Коммунистлар — бригадада катта куч. Мана, мисол. Ўтган йил декабрида мис саралаш фабрикасининг олтинчи секцияси фойдаланишга топширилди. Кучли насос ўрнатиладиган пойдеворга металл футеровка монтаж қилиш зарур бўлиб қолди. Қурилиш раҳбарлари ўртага «ким эплайолади?» деган савол ташладилар.

Партия группаси бу ишни ўз зиммасига олди. Бригада бошлиғи Исмоил Хаматгалиев, темирчи Федор Степанов, слесарь Аҳмад Муҳаммаджонов, электриклардан Федор Яшников ва Павел Черноножкин, шофёрлар Георгий Коншин ва Константин Чернов конторкага йиғилиб, бамаслаҳат иш режаларини тузишди. Футеровкани бир сутка ичида монтажлашга қарор қилишди.

Сўзи билан иши бир коммунистлар бу вазифани шараф билан адо этишди.

Бригаданинг ҳар бир аъзоси — ўз ишининг моҳир устаси. Коллектив аҳд қилиб, бир

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ишга ёпишдими, кўнгилдагидек бажармагунча қўймайди. Мис саралаш фабрикасининг сульфат натрий цехида асбоб-ускуналарни монтажлаш жараёнида шундай ҳодиса рўй берди. Кўприк кранлари изини текширилганда брак аниқланди. Кран ости балкалар чўкиб қолибди. Чунки ўрнатилган конструкция лойиҳада кўрсатилганига мувофиқ келмас экан.

Партия группаси бракни тўғрилаш режаларини тузиб, ишга киришди. Совуқ, изғиринли ҳавода ишлашга тўғри келди. Ўртоқ Хаматгалиев бошлиқ коммунистлар қийинчиликлардан қўрқмай астойдил тер тўкдилар. Топшириқ бажарилди!

... Бригадир номига бир хат келди. Исмоил конвертни очиб, хатни ўқиб чиқди-да, қошларини чимирди. Ишчи М.нинг хотинидан экан. У эрининг ичкиликка ружу қилгани, уйда жанжал чиқараётгани, баъзан кечаси қаёқдадир қолиб кетиши тўғрисида ёзган эди.

Исмоил М.ни конторкага бошлаб кирди. Хотинидан келган хатни унга ўқиб берди.

— Шулар тўғрими? — бригадир шу саволни бердию, М.нинг кўзларига маъно излаб тикилди. Агар виждони бўлса, очиқ айтади, алдамайди, хаёлидан ўтказди у.

М. кўзларини олиб қочди.

— Бўхтонни ёзибди. Гоҳ-гоҳда қиттак ичишим рост. Қолган гаплар ёлғон.

Коммунистлар бу хатни обдон текширишди. Хотиннинг хати рост бўлиб чиқди. Шунда М.ни ўртоқлари даврага олиб қаттиқ изза қилишди. М. хатоларини бўйнига олиб, ёру-дўстларидан кечирим сўради. Орадан кўп ўтмай коммунистлар бу масалага яна қайтиб М.нинг оилада ўзини тутишини текшириб кўрдилар. У энди тузалиб қолган эди.

Участкада инсон қадр-қиммати ҳар нарсадан юқори туради. Коммунистлар инсонга ғамхўрликни энг биринчи бурч деб билишади. Кунларнинг бирида слесарь Суляев бетоб бўлиб қолди. Унинг оиласи катта: беш боласи бор. Партия группаси аъзолари галма-гал Суляевнинг уйига бориб, қўлларидан келганича ёрдам бериб турдилар.

Партия группаси фаолиятидан шу сингари мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Қурилиш бошқармаси идорасида коммунистлар бош бўлган энг яхши участка ҳақида гап кетганида партия ташкилоти секретари Виктор Федорович Кустов дарҳол Хаматгалиев бригадасини тилга олганлиги бежиз эмас экан. Суҳбатимизга партбюро секретарининг ўринбосари Михаил Лаврентьевич Дементьев ҳам қўшилди. У биз ҳикоя қилган партия группаси аъзоларининг жамоат ишлари тўғрисида ҳам гапириб берди.

Федор Яшников ва Аҳмад Муҳаммаджонов партия-давлат контролига кўмаклашиш группасининг аъзолари экан. Улар — бу соҳада ҳам ташаббускор. Яқинда назоратчилар техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш масаласи билан қизиқиб, текшириш ўтказдилар. Текшириш якунлари бюрода муҳокама қилинди.

Участка партия группасининг фаолияти ана шундай серқирра. Исмоил Хаматгалиев бошлиқ партия группаси бутун бригада билан баравар нафас олмоқда, кишилар қалбига йўл топиб иш тутмоқда. Коммунистларнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлаётганликларига сабаб ҳам шу.

В. ҲАКИМОВ,
«Алмаликсвинецстрой» трести, 2-қурилиш бошқармаси.

ОРДЕНИНГИЗ МУБОРАК!

Корхонамизда Мурод акани ҳамма ҳурмат қилади. У киши бизга ҳам дўст, ҳам устоз. Яхшилиги учун, кўнгилчан ва жонкуярлиги учун коллектив уни оддий ҳарф терувчидан цех бошлиғи даражасига кўтарди. Ҳамкасбимиз коллектив ишончини оқлади. Ҳам меҳнатчан, ҳам талабчан у. Китобларнинг сифатли чиқиши, вақтида ўқувчилар қўлига тегиши учун қайғургани-қайғурган.

Меҳнатинг — зебу-зийнатинг, деб бежиз айтишмаган. Кўпинча Мурод аканинг смена тамом бўлганидан кейин ҳам цехда юрганини кўриб қоламиз. Ишда қийинчилик туғилиб қолса, йўл-йўриқ бериб қолмай, ўзи ҳам ишга киришиб кетаверади. Шунинг учун каттадан-кичик — ҳамма иззат қилади уни.

Яхши устоз шогирдим ўзимдан қолишмаса, дейди. Шогирди ҳақида ўз фарзанди тўғрисида сўзлаётгандай фахрланиб гапиради. Мурод ака шунақа устозлардан. У меҳнатда бошқаларга ўрнак бўлибгина қолмаётир. У ёшларни тарбиялашда, уларга ҳунар ўргатишда ҳам алоҳида ғайрат кўрсатмоқда. Унинг қўлида таълим олган О. Бахтиёров, А. Бобохонов, Б. Ёқубов каби ёшлар ҳозирги кунда «Ўқитувчи», «Ўзбекистон» нашриётларида техник редактор бўлиб ишламоқдалар. Анвар Мажидов, Йўлдош Зокиров каби шогирдлар эса ҳарф териш фабрикасида инженер ва цех бошлиқлари бугун. Бу ғайратли ёшлар устозлари бошлаган ишни шараф билан давом эттирмоқдалар. Улар ҳам бугун коллективимиз аъзолари қатори ҳарф териш цехи бошлиғи Мурод Мансуровни Ленин ордени билан қизғин табрикламоқдалар. Мурод ака бу юксак мукофотга лойиқ одам. Шу кунларда у яна ҳам ғайрат билан меҳнат қилаяпти.

Х. ПИРМУҲАМЕДОВ, Н. ТОЖИБОЕВ,
1-босмахона ишчилари.

Чирчиқ. Фрезерчи Ортиқбой Усмонов ўзининг самарали меҳнати билан «Узбекхиммаш» заводи коллективи ўртасида ҳурмат қозонган ишчилардан бири. У ҳозирнинг ўзидаёқ 1968 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Суратда: ўртоқ А. Усмонов.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

КОНЧИЛАР ВАХТАДА

9-шахта коллективи етти йилликнинг сўнгги йилини ҳам катта зафарлар билан якунлашга отланган. Шу йўлда кончилар дастлабки муваффақиятларни қўлга киритишаяпти. Корхонада янги йилнинг дастлабки икки ойи плани муддатидан олдин 100,2 процент адо этилди. Йил бошидан бери планга қўшимча равишда 7800 тонна аъло сифатли «қора олтин» қазиб чиқарилди. Маҳсулот таннархининг арзонлашгани ҳисобига 5400 сўмлик фойда кўрилди.

Бу муваффақиятларга А. Мусажонов, Ф. Хон ўртоқлар бошлиқ коммунистик меҳнат участкалари коллективлари айниқса катта ҳисса қўшдилар. Бу ерда икки ойлик план муддатидан бир ҳафта олдин бажариб қўйилди. А. Қосимов, Ж. Йўлчиев, А. Баскаков ўртоқлар каби пешқадам кончилар ҳозирги кунда апрель ойи ҳисобига кўмир қазиб чиқаришаяпти.

Шу кунларда конда меҳнат кўтаринкилиги зўр. Ҳамма маҳаллий Советларга сайловлар куни шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаяпти.

И. АҲМЕДОВ.

ҚУРИЛИШ ИНДУСТРИЯСИ КОРХОНАЛАРИДА

СОНИ БОР, СИФАТИ ЙЎҚ

Оҳангарон қурилиш материаллари комбинати 2-ғишт цехининг бошлиғи ўртоқ Татьяна Андреева билан суҳбатлашсангиз, у планларнинг бажарилиши тўғрисида фахрланиб гапиради:

— Планлар ортиғи билан бажариляпти. Ўтган йил планни 105,3 процент қилиб адо этдик. Январь ойи плани ҳам жойида.

— Маҳсулотнинг неча процентини пишиқлиги «100» маркали ғиштлар ташкил қилади?

Татьяна Федоровна бу саволга дурустроқ жавоб тополмайди.

— Мўлжалдан бироз камроқ: 41 процент...

Ваҳоланки, давлат плани бўйича чиқариладиган ғиштнинг 75 проценти «100» маркали бўлиши керак. Кўриниб турибдики, цех раҳбарлари ғиштнинг сифатига эътиборни сусайтириб юборганлар. «100» маркали ғиштлар сорти пастроқ бўлган «М-75» маркали ғиштлар билан қопланди. Бунинг сабаби нима?

Келтирилаётган соз тупроқ сифатсиз, таркибида оҳак тош ва бошқа аралашмалар кўп. Комбинат раҳбарлари юқори сифатли тупроқ берувчи карьер танлашлари ёки ҳозирда комбинатга келтирилаётган тупроқни керакмас аралашмадан тозалашлари лозим.

Лекин пишиқ-пухта ғиштлар кам чиқаётганлигининг асосий сабаби технология шартларининг бажарилмаётганлигидадир. Технология бўйича ғиштлар хумдонда пиширилишидан олдин камида 20 соат қуритилиши лозим. Амалда эса 16 соат қуритилмоқда. Натижада ғишт составидаги сув бутунлай чиқиб кетмаяпти. Чала қуриган ғишт хумдонда пиширилганда юқори иссиқлик таъсирида ёрилиб кетмоқда. Сифати паст ғишт эса салга синиб, увланиб кетаяпти. Цехдаги мавжуд қуритиш печлари бир суткада 56 мингга яқин ғиштни қуритади. Ваҳоланки давлат планини бажариш учун цех ҳар суткада 57 минг ғишт бериши керак. Кўриниб турибдики, планни бажариш учун қуритишни тезлатиш керак.

Бу ўринда шундай савол туғилиши табиий: балки планлаштирувчи ташкилотлар Оҳангарон қурилиш материаллари комбинатининг имкониятларини ҳисобга олмай топшириқ бераётгандир? Асло бундай эмас. Ҳар бир хўжаликнинг ривожланиши олдиндан тузилган план асосида олиб борилади. Оҳангарон шаҳрида уй-жой, маъмурий-хўжалик биноларини қуриш кундан-кунга кенг қулоч ёймоқда. Қурилиш материаллари комбинати уларга цемент, ғишт етказиб берувчи асосий базадир. Қурилиш материалларига ўсиб бораётган талабни қондириш учун етти йиллик планда комбинатнинг 2-ғишт цехини реконструкция қилиш, ҳозирги замон ускуналари билан жиҳозланган янги 1-ғишт цехини қуриш мўлжалланган эди. Аммо реконструкция қилиш ва янги қувватларни ўзлаштириш ишлари йилдан-йилга судралиб келмоқда. Туннель печнинг 5 та камерасидаги свод ва конфортлар технология шартларига бутунлай жавоб бермайди. Бу эса чиқарилаётган ғишт сифатининг пасайиб кетишига сабаб бўлмоқда.

— Агар, — дейди цех бошлиғи Андреева, — қуритиш печларини реконструкция қилиш февраль ойида тамомланса, йил охиригача мўлжалдаги 20 миллион ғиштни фақат юқори сортли қилиб чиқариш мумкин.

— Лекин бу ишларни биз иккинчи квартал охирига планлаштирганмиз, — дейди ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи Шевхи Караметов.

Демак унгача паст сортли ғиштлар чиқарилаверадими?

Комбинатнинг янги 1-ғишт цехида унумдорлиги анча юқори бўлган туннель типидаги печлар ўрнатилган. Лекин уларнинг қувватини ўзлаштириш жуда суст бораяпти. Сабаб, у ердаги механизмларнинг запас қисмлари йўқлигидадир. Масалан, вагонларни печкага итариб бергичнинг махсус гайкаси синиб қолганлиги етти суткалик ишнинг белига тепди. Оқибат 22 январгача мўлжалдагидан 320 минг ғишт кам берилди. Шу цехнинг қолиплаш ва қуритиш бўлимларидаги ускуна ва дастгоҳлар электр линиясига уланмаганлиги сабабли ҳанузгача ишламай турибди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Халқ хўжалиги кенгаши қурилиш материаллари саноати бошқармаси Оҳангарон қурилиш материаллари комбинатида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати устидан қаттиқ контроль қилиб туриши, маҳсулот сифатини ошириш ва таннархини камайтириш борасида ишлаб чиқилган тадбирларни қўллаб-қувватлаши ва уларни амалга оширишга ёрдам бериши лозим. Лекин ҳозиргача бу иш эътибордан четда қоляпти. Комбинат тупроқ карьерида меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида юқори вольтли электр линияси ўрнатиш ва электр двигателли экскаваторлардан фойдаланиш планлаштирилган эди. Бунга пул ҳам ажратилган. Лекин бу иш кўпдан бери сурғалиб келмоқда, чунки бошқарма бу қурилишга материал ажратмаяпти. Натижада комбинатга келтирилган электр двигателли «Воронеж — 2,5» маркали кучли экскаваторлардан иккинчи даражали ишларда фойдаланилмоқда.

Маълумки, экскаваторларнинг двигателлари 2000 соат ишлагач капитал ремонт қилиниши керак. Ҳозирда комбинатда ремонт талаб қилувчи шундай двигателлардан бир нечаси тўпланиб ётипти. Лекин уларни қаерда ремонт қилиш керак? Бошқарма ёзилган қатор илтимоснома ва саволларга ҳанузгача жавоб бермаяпти. Ишлатилмай ётган бу қимматбаҳо двигателлар маҳсулот таннархини арзонлаштиришга тўсиқ бўлиб келаяпти.

Москва ва Ленинград корхоналарининг маҳсулот сифатини яхшилаш, корхонанинг рентабеллигини ошириш мақсадида бошлаган ташаббусларини коллектив ўртасида кенг ёйиш билан маҳсулот сифатини кескин яхшилашга эришиш зарур.

Э. ЭРГАШЕВ.

ЧАВАНДОЗ

Поезд жўнашга ҳозирланаяпти. Машинист соатига қарадида, кабинага кўтарилди. Сўнгги сигнал берилди. Пассажирлар ўз жойларини олишган. Кузатувчилар олис шаҳарларга жўнаётган ёр-биродарларига «оқ йўл» тиламоқдалар.

Машинист ричагларни аста бўшатди. Ғилдираклар ҳаракатга келди. Локомотив яна бир бор қичқирди-да, олға томон енгилгина елиб кетди. Машинист приборларга кўз югуртирди. Генератор жадал ишлаяпти. Ёнилғи ҳам меёрида. Станция энди анча орқада қолди. Дарахтлар, уйлар лип-лип ўтаяпти. Асосий магистралга чиқиб олинди, яна тезликни ошириш мумкин.

Юнус ака кабина деразасига суянганича олис-олисларга боқиб кетаяпти. Поёнсиз далалар, боғ-роғлар. Теварак-атрофга қоронғулик чўкмоқда. Узоқда милтиллаб чироқлар кўринади. Бу йўллар Юнус ака учун янги эмас. Чорак асрдан бери у машинист кабинасида. Йўл юргани-юрган.

Ҳали-ҳали кекса ишчилар эслашади унинг болалигини. Қотмагина йигитча эди депога келганида. Қандай хизмат бўлса ҳам майли, фақат поездда бўлсам бас, дерди у ўшанда. Успириннинг райини қайтаришмади. Паровозда ўт ёкувчи бўлиб ишлай бошлади. Юнуснинг қувонганини кўрсангиз ўша кезлари. Ғайрат билан меҳнат қилди. Машинистлар ёнида поездни бошқариш йўлларини ўргана бошлади. Уч йил деганда паровозни мустақил бошқаришга ўтди. Орзу ушалди. Ўшандан бери қанча-қанча сувлар оқиб ўтди. Юнус ҳам ўсиб тажрибали, обрўли машинист бўлиб етишди. Шу давр ичида Одил Усмонов, Виктор Афанасьев, Иван Ярних каби кўплаб шогирдларга ҳунар ўргатди. Улар ҳозир устозлари билан елкама-елка туриб меҳнат қилишаяпти. Керак пайтида Юнус акадан маслаҳатлар олиб туришади. Устоз бундан хурсанд. Уларга жон деб ўз тажрибаларини ўргатмоқда.

Юнус Тўлаганов пассажир поездида ишлашига қарамай кўплаб ёнилғини тежаб қолаяпти. Ўтган йили у 13 минг 870 килограмм ёнилғини иқтисод қилди. Бу машинистдан ниҳоятда усталикни талаб этади.

— Қандай қилиб бунга эришаяпсиз? — сўраймиз ундан.

— Бунда ҳеч қандай «сир» йўқ. Албатта пассажир поездида юк поездларига нисбатан ёнилғини тежаш анча қийин. Чунки пассажир поезди манзилга кўрсатилган вақтда етиб бориши керак. Биз станциядан чиққанимизда йўлнинг пасти-баландини ҳисобга оламиз. Йўл бироз қиялик бўлса дарҳол ёнилғи йўлини беркитамиз. Шунда поезд ўз инерцияси билан ўша тезликда елиб кетаверади. Бу ҳаммага маълум гап, — дейди машинист камтарлик билан.

Ю. Тўлаганов янги йилнинг дастлабки ойларида ҳам шу йўл билан икки минг килограммга яқин ёнилғини тежаб қолди. У меҳнат қилаётган коммунистик меҳнат колоннаси аъзоларининг ҳаммаси шундай. Д. Султонов, Г. Багатов, А. Матвеев ўртоқлар ҳам Ю. Тўлаганов каби поездни манзилга вақтида етказиб бориш билан бирга кўплаб ёнилғини тежаб қолишаяпти.

Ленин орденли машинист Юнус Тўлаганов ҳамон йўлда. У кишиларни манзилларига элтмоқда.

Оқ йўл, сизга моҳир пўлат от чавандози.

У. КАРИМОВ.
Тошкент тепловоз депоси.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхози деҳқонлари яқинлашиб келаётган чигит экиш кампаниясига зўр уюшқоқлик билан тайёргарлик кўрмоқдалар. Мавжуд барча қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари баҳор дала ишларига тўла тахт қилиб қўйилибди. Суратда: колхоз трактор паркининг умумий кўриниши.

Қ. Розиқов фотоси.
(ЎзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАР ЮТУҒИ

ОҚҚЎРҒОН. Районидаги «Ленинград» колхозининг чорвадорлари бу йил 365 тонна сут, 65 тонна гўшт етиштириш мажбуриятини олиб меҳнат қилишаяпти. Сигирлардан сут соғиб олиш январь, февраль ойи планлари ошириб адо этилди. Илғор сут соғувчилардан Робия Алмасова, Зина Анушина, Галя Усмоновалар меҳнатда касбдошларига намуна бўлишаяпти. Шунингдек, 210 бош говмушдан 200 бошдан ортиқ бузоқ олинди.

С. БЕКТОЕВ,
Р. АНОРБОЕВ.

ҲАМИША РУЛДА

Тошпўлат ака Исроилов салкам 30 йилдан бери тракторчи бўлиб ишлайди. У шу вақт ичида қанчадан-қанча ерларни шудгор қилди, экинларга ўғит берди. Ҳарбир ишни сифатли бажараётганлиги учун ҳам у ишлаётган бригадада муттасил мўл ҳосил етиштириб келинади. Авваллари бу бригадада бор-йўғи 15-20 центнердан ҳосил етиштирилларди. Эндиликда олинаётган пахта 31 центнердан ортиқ.

Моҳир механизатор пахтачиликда техникадан фойдаланишдек масъулиятли ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. У ҳарбир ишда жон куйдириб ишлайди. Ўзига бириктирилган тракторни кўз қорачиғидай сақлайди. Авайлаб ишлатади. Шу сабабли ҳам унинг трактори ҳамиша унумли ишлайди

— Партия ва ҳукуматимизга мингминг раҳмат,— дейди у,— ҳалол ишласанг, меҳнатингни тақдирлайди. Ҳар йили топшириқни ошириб бажараман. Бунинг эвазига мукофот оламан. Ўтган йили ҳам шундай бўлди. «Энг яхши механизатор» дейишиб, «Волга» енгил машинаси беришди. Бу йил эса мана, Ленин ордени олдим. Булар мени янада зўр ғайрат кўрсатиб ишлашга даъват этади.

Биз ўртоқ Исроилов ишлаётган бригада далаларини айландик. Механизатор доимо рулда. У экин экиладиган ерларни текислаб, бороналаб қўймоқда. Моҳир механизатор чигит экишда ҳам шу кундагидек ғайрат кўрсатиб ишлайди.

Тошпўлат ака, сизни юксак мукофот билан чин қалбимиздан табриклаймиз ва келгуси ишларингизга муваффақиятлар тилаймиз.

А. РАПИМБОЕВ.
Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз.

ТУТЗОРЛАР КЕНГАЯДИ

ОРЖОНИКИДЗЕ. Мўл пилла ҳосили кўп жиҳатдан тут баргининг баракали бўлишига боғлиқ. Буни яхши билган Ленин номли колхоз пиллачилари тутзорларни намунали парвариш қилиш ишига катта эътибор бериб келмоқдалар.

— Тут дарахтлари қанчалик яхши парваришланса, улардан шунчалик кўп ва сифатли барг олинади, — дейди колхознинг пиллачилик бригадаси бошлиғи Хосият Боботоева. — Агар дарахтлар оралиғи вақтида чуқур юмшатилмаса, ўғитланмаса, шунингдек тез-тез қондириб суғорилмаса мўлжалдаги баргни олиб бўлмайди.

Хўжалигимизда ўтган йили тутзорлар 50 гектарга етказилди. Пиллачиларимиз қишда ана шу тутзорларни сифатли парвариш қилишди. Дарахт оралиқлари куздаёқ ўғитланиб, чуқур ҳайдаб қўйилди. Қиш кунлари икки марта қондириб яхоб суви берилди.

Колхоз пиллачилари бу йилги қурт боқиш мавсумига ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўряптилар. Тутзорлар кенгайтирилаяпти. Беш гектар ерга тут кўчатлари ўтқазилаяпти.

С. МИРЗАЛИЕВ.

БОҒЛАР УЙҒОНМОҚДА

13-«Бўстонлиқ» совхози ерлари шундоққина тоғ ёнбағрига жойлашган. Шунинг учун хўжаликнинг бепоён далалари, йирик боғзорлари момиқ қор кўрпасидан яқинда очилди. Дала-боғларда қайноқ меҳнат сурури ҳукм сурмоқда. Совхоз деҳқонлари ва миришкор соҳибкорлари баҳорни меҳнат ғайрати билан қаршиламоқдалар. Гўнг чиқариш, мевазор ва токзорларни суғориш, дарахтларга шакл бериш ишлари ҳар томонлама авж олдириб юборилди.

Аҳил коллектив ҳозиргачаёқ каттагина ишларни амалга ошириб қўйди. 734 гектарлик боғнинг 350 гектаридаги дарахтларга тегишли шакл бериб бўлинди. 180 гектар мевали боғ ва 40 гектар токзор яхоб сувига қондирилди. Боғбонлар март ойи ичи ҳамма боғларда кўклам тараддуди ишларини тўла туғаллаш, ҳамма мевали дарахтларга тегишли шакл бериб бўлиш, эскирган ток пояларини янгиларига алмаштиришни тамомлаш учун курашиб, меҳнат мусобақасини тобора қизитмоқдалар.

Совхознинг ҳосилли 137 гектар мевали боғ ва узумзори бор. Соҳибкорлар ана шу боғлардан бу йилги мавсумда 596 тонна мева— 450 тонна узум, 30 тонна ёнғоқ йиғиб-териб олишни кўзда тутмоқдалар. Шунингдек совхоз меҳнаткашлари 50 гектарга сабзавот, 30 гектарга картошка экиб, жами 900 тонна сабзавот ва 360 тонна картошка етиштиришни планлаштиришган.

Қуруқ гап билан иш битмаслигини яхши билган совхоз ишчилари бўлажак мўл ҳосилга ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Хирмоннинг баракаси ҳисобланган гўнг ташиб чиқаришга айниқса катта аҳамият берилипти. Ҳозирги кунгача боғ ва далаларга 1200 тоннадан зиёд маҳаллий ўғит ташиб чиқарилганлиги ишнинг яхши бораётганидан далолат бериб турипти.

Хўжаликдаги мавжуд барча қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари ҳам тўла ремонт қилиб бўлинди. Ремонт ишларида йигирмадан ортиқ механизатор қатнашмоқда. Ж. Бегматов, В. Дубиков, Я. Қорабоев сингари механизаторлар меҳнатда ўрнак кўрсатиб ишлаб, коллективнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

В. ҚОДИРОВ,
Бўстонлиқ.

МАШИНАГА ИХЛОС ҚЎЙИНГ

Ридван ЧКИ
«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози комплекс механизациялашган звеноларининг раҳбари, республикада хизмат кўрсатган механизатор

<> <>

Совхозимиз пахтачилигининг кейинги йиллардаги тарихи чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ҳамма ишларни комплекс механизациялаш, ялпи пахта миқдорини кўпайтириш, гектаридан олинадиган ҳосилни ошириш билан характерланади. Умумий даромаднинг кўпайишида, ишчилар моддий-маданий фаровонлигининг яхшиланишида ҳам механизациянинг роли катта бўляпти. Кўп пахта етиштирган, «оқ олтин»нинг таннархини камайтиришга эришган, давлатга фақат биринчи сорт пахта сотилишини таъминлаган звеноларнинг даромади тобора ортиб бормоқда.

Ўтган йили совхоз 3198 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29,2 центнердан «оқ олтин» олиб, социалистик мажбуриятини шараф билан бажарди. Давлат омборларига топширилган 12.300 тонна пахтанинг асосий қисми биринчи сортга қабул қилинди. Ялпи ҳосилнинг 80 проценти «зангори кема»ларда терилди. Мавсумда далаларимизда 120 пахта териш машинаси ишлади.

Менинг асосий касбим механизаторлик. Меҳнат фаолиятини ҳам механизаторликдан бошлаганман. Машинага таянган деҳқон ўзади, нишонга олган маррасига ҳаммадан олдин етиб боради, қийналмайди. Машинага таянмаган деҳқон эса ора йўлда қолиб кетади, режасини амалга ошира олмайди, маррасига етолмайди. Мен буни деҳқончилик ишида синаб кўриб, ишонч ҳосил қилдим. Ўзингиз ўйлаб кўринг: ишга яроқли ҳар бир кишига айрим хўжаликларда 3 — 4 гектар, баъзиларида 5—6 гектар экин майдони тўғри келади. Бир киши шунча майдондаги экинни қўл билан парваришлаб, кутилган ҳосилни тўплаши ва йиғиб-териб олиши мумкинми? Йўқ албатта!

ПАХТА УСТАЛАРИ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Деҳқончилик ҳамирдан қил суғургандек осон иш эмаслиги ҳаммага аён. Иш жараёнида табиат инжиқликларига дуч келинади. Масалан, ўтган йили карадрина кўп бўлди. Баъзан ғўзани сел олади,дўл уради, ҳашарот босади. Шундай кезларда машинага таянмай туриб, ана шу табиий офатларни даф этиш мумкинми? Йўқ, мумкин эмас.

Шундай бўлгач, деҳқонларимиз машинага ихлос қўйишлари керак. Бусиз олдинга босиш қийин. Келгусида ҳам пахта майдонини кенгайтиришимиз, ҳосилдорликни оширишимиз керак.

Биз ҳар йили йиғим-терим ишлари туғаллангач, барча маркадаги машиналар ва агрегатларни автотрактор паркига келтирамиз. Звено бошлиқларининг ҳаммаси механизатор. Шу сабабли ремонтни ўзлари қилишади. Ремонт вақтида шошилишмайди. Ҳар бир запас қисмни синчиклаб кўздан кечиришади. Зарур топилганини алмаштиришади. Биз деталларнинг «умри»ни узайтиришга ҳаракат қиламиз.

Қиш фасли бекорчилик даври эмас. Биз буни ҳисобга олиб, қишда ер ҳайдаш тракторлари, универсаллар, сеялкалар, культиваторлар, пуркагич ва чанглатгич аппаратлари, пахта териш машиналари, пахта ташиш агрегатлари ва бошқа техника воситаларининг ҳаммасини капитал ва жорий ремонтдан чиқариб қўйдик. Ҳозир звеноларимизга бириктилган ҳамма техника воситалари кўкламги экиш кампаниясига шай турибди.

Биз ҳозирданоқ машина теримини кўзлаб ерни чигит экишга тайёрлаяпмиз. Карталаримиз йирик. Ўват, ёлғиз оёқ йўллар йўқ. Машинага ҳалақит берадиган дарахтлар кўчириб бошқа жойга ўтқазилган. Карта четидаги дарахтларнинг ости, арик-зовурларнинг четлари ҳам кафтдек текислаб қўйилган.

Биз чигитни қайси схемада экишни олдиндан белгилаб оламиз. Машиналарни шунга мослаштирамиз. Автотрактор паркида ҳар бир звенонинг машина ва агрегатлари учун жой ажратилган. Чигит экиш туғалланиши билан универсаль бир-икки кун ичида профилактикадан ўтказилади. Шундан кейин культиватор осилиб, яна далага чиқарилади. Ким қайси картага чигит эккан бўлса, ўша картадаги ғўзани парвариш қилади — культивация ўтказади, озиқлантиради, эгат олади. Ҳашарот пайдо бўлган тақдирда культиватор ўрнига пуркагич агрегати осилади. Кўчат сони акт билан механизаторга бириктиб қўйилади. У мавсум охирига қадар ана шу кўчатни тўла сақлаб қолишга ҳаракат қилади.

Механизатор кадрларнинг малакасини ошириб боришга жиддий эътибор бераяпмиз. Яқинда ўтган хўжалик йилининг якунини муҳокама қилдик. Ютуқларимизни ўртоқлашдик, камчиликларни очиб ташлаб, уни тугатишга қаратилган тадбирлар белгиладик. Масалан, ўтган йили универсалларнинг иш унуми паст бўлди. Битта механизатор бир кунда ўртача 6 гектар ерда культивация ўтказди. Ваҳоланки, сифатга асло зарар етказмаган ҳолда 8 гектар ерда культивация ўтказиш мумкин. Ҳашарот тушган вақтда пуркагич ва чанглатгич аппаратлар етишмади. Йиғим-терим вақтида тележка камлиги сезилди. Бу йил ана шу камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймаймиз.

Бизнинг комплекс механизациялашган звеноларимиз деҳқонлари бу йил эл-юрт олдида берган сўзларининг удасидан чиқиш, гектар бошига 35 центнердан ҳосил етиштириш мақсадида чигит экиш кампаниясига кўрилаётган тайёргарликни тобора кучайтирмоқдалар.

Арафа

Агрономнинг хонасини кишилар тўлдириб ўтиришарди. Афтидан қандайдир муҳим масалани бамаслаҳат ҳал қилишарди. Агрономнинг ўзи хона туридаги деворга осиб қўйилган колхознинг тупроқ картаси ёнида туриб, ўтирганларга нималарнидир муфассал тушунтирарди. Ҳаммаларининг қўлида қоғоз-қалам, кераклигини ёзиб олишаяпти.

Агроном қўлидаги кўрсаткич таёқчасини картанинг у бошидан бу бошига югуртириб, сўзида давом этди:

— Ерларимиз чакки эмас. Ҳосилдорлиги жиҳатдан қўшни илғор хўжаликлардан сира қолишмайди. Ер-сув шароитимиз ҳам дуруст. Бизнинг ерлардан истаган ҳосилни олса бўлади. Тўғриси ҳам шу. Лекин ерларимизда бир мунча ҳар хиллик бор. Яъни баъзи ерлардан анча йиллардан бошлаб фойдаланиб келаяпмиз. Йилдан-йилга ўғитларга тўйинтириб, қайта-қайта ишлаб, улардан юқори ҳосил оляпмиз. Бундай ерларимизни энди кучга тўлиб келяпти, десак янглишмаган бўламиз.

Лекин гап бундай ерлар устида эмас, илгаритдан деҳқончилик қилиб келинаётган, анча кучсизланиб қолган экин майдонларидан эндиликда қандай қилиб фойдаланиш, уларга дам бериш масаласи тўғрисида бораяпти. Бир қанча бригадаларимизнинг ерлари ана шундай кучсизланиб қолган майдонлар жумласига киради. Бундай бригадаларнинг баъзиларида ҳосилдорлик турғун бўлиб қолаётганлиги ҳақида бош қотириш керак. Колхозимизда кейинги йиллар мобайнида эски ерларга дам бериш, ўт-далали алмашлаб экишга маълум даражада аҳамият берилмаяпти. Буни яширмаслигимиз керак. Ернинг келажагини ўйлаган деҳқон ўт-далали алмашлаб экишга ҳозирдан жиддий эътибор бериши шарт...

Тушга бориб ҳамма тарқалди. Бош агроном Пак Пен Гван билан суҳбатлашгач, дала айландик. Олис-олисларгача кафтдек ястанган бепоён далаларда баҳор нафаси кезади. Қорамтир тусда бўрсиб ётган ер тўшига қанот уриб елаётган шабадада қандайдир ёқимли илиқлик сезасан киши! Ҳа, арафа деҳқон арафаси. Она-ер бағрига «оқ олтин» уруғи тушадиган кунлар яқин. Олий мақсад серҳиммат деҳқонни далага чорлаяпти.

Дарвоқе, колхознинг ҳамма каттадан-кичиги далада. Колхозчилар бўлажак мўл ҳосилга пухта замин яратиш ғамида тер тўкиб меҳнат қилишаяпти. Дала йўлларида гўнг ортган қатор-қатор прицепларни учратасиз. Ариқ-зовурлар тозаланаётган ерлар ҳам кишилар билан гавжум. 85 чоғли киши ариқ-зовур тозалашяпти. Ҳозиргача хўжаликда 10 минг кубометр ҳажмда ариқ-зовур тозалаш ишлари амалга оширилди. Бу ишларнинг асосий қисми механизмлар ёрдамида бажарилди. Механизациядан кенг фойдаланиш иш суръатини кескин оширишга олиб келиш билан бирга колхозчиларнинг қўл меҳнатини енгиллаштирмоқда.

Гўнг ҳосилдорликни оширишдаги энг муҳим гаровдир. Буни яхши билган колхоз деҳқонлари ҳар йили экин майдонларига кўплаб гўнг чиқаришга алоҳида эътибор бериб келмоқдалар. Улар бу йил ҳам гўнг жамғариш ишларига зўр уюшқоқлик билан киришдилар. Колхознинг йирик чорвачилик ва паррандачилик фермаларида тўпланган гўнг далаларга ташилмоқда. Шу кунгача дала бошларига 2 ярим минг тоннадан зиёд гўнг чиқарилди. Меҳнатсевар колхоз аъзолари март ойи ичида яна экин майдонларига 1000 тонна гўнг ташиб чиқариш учун ғайрат қилмоқдалар. Шунингдек хўжаликда давлат омборларидан минерал ўғитлар ташиб келтириш ҳам яхши йўлга қўйилган. Келтирилган 450 тонна ўғит бригадаларга тақсимланиб, махсус бостирмаларда намунали сақланмоқда.

Колхоз устахонасида иш яна ҳам авжида. Ремонтчилар мавжуд техникани тўла-тўкис сифатли ремонтдан чиқариш учун курашиб, меҳнатда қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Хўжаликда ҳозиргача асосий ремонт ишлари туғалланди. 48 та чопиқ трактори, 33 та сеялка, 120 комплект зиг-заг борона, 13 та культиватор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда асбоблари дала ишларига тўла тахт қилиб қўйилди.

— Қолган техникани ҳам эртаиндин қўлдан чиқарамиз,— дейди колхоз бош инженери ўртоқ Ли Алексей. Бунинг учун тўла асосимиз бор.

Инженернинг айтганича ҳам бор. Ремонт ишлари яхши йўлга қўйилган. Улар учун барча зарур шароитлар яратиб берилган. Суҳбат вақтида бизга меҳнатда алоҳида ўрнак кўрсатиб ишлаётган кишиларнинг номини айтишди. Мана улар: механик Ким Тханен, токарь Ким Александр, слесарь Ли Димитрий, пайвандчи Кан Крил, механизатор Ким Ирлонлар. Бу азаматларнинг меҳнатидан ҳамма мамнун.

Колхоз ишлаб чиқаришида пахтачилик билан бир қаторда лубкорлик, ғаллачилик ҳам катта ўрин тутади. Хўжаликда 727 гектар ерда пахта, 1211 гектар ерда каноп, 2377 гектар ерда ғалла етиштирилаяпти. Колхоз деҳқонлари ўтган йили барча экинлардан баракали хирмон кўтардилар. Гектаридан 29,8 центнердан «оқ олтин», 148 центнердан каноп пояси ва 13 центнердан дон ҳосили олдилар.

Миришкорларнинг бу йилги марраси юксак. Улар мавсумда 2148 тонналик «оқ олтин», 18576 тонналик каноп хирмони тикламоқчилар. Шунингдек, ҳозир 2105 гектарга кузги дон экиб қўйилибди. Шу кунларда яна 600 гектар ерга баҳорги ғалла экилаяпти. Ғаллакорлар экишга пухта шайланган ҳолда киришдилар. Тўртта дон сепувчи сеялка адирликларга ғалла экяпти.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Юқори Чирчиқ, «Ўзбекистон» колхози.

СОВХОЗ ДАЛАЛАРИДА

КАЛИНИН. «Партия XXI съезди» совхозининг деҳқонлари эртаги сабзавот экишни зўр уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Экиш ишлари иккинчи бўлимда айниқса яхши боряпти. Ҳозирги ғанимат кунлардан самарали фойдаланаётган бўлим ишчилари 500 гектарлик ерга барвақт экин экиб бўлиш учун курашаяптилар.

Бўлимнинг ўртоқ Ғ. Раҳмонов бошлиқ бригадаси аъзолари олдинда боришаяпти. Бригадада шу кунгача 5 гектардан зиёдроқ ерга карам кўчати ўтқазилди, 3 гектарга пиёз сепилди, 5 гектарга эса лавлаги экилди. 11 гектар ер картошка ва бодринг экиш учун ҳозирлаб қўйилди. Экиш ишларида механизаторлардан А. Далабоев, ишчилардан Қ. Расулов, С. Туркубоев, А. Улкановлар ўрнак кўрсатишяпти.

Т. СОЛИЕВ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ЖАЛОЛОБОДДАГИ ТАНТАНАЛАРДА ҚАТНАШИШ УЧУН

КОБУЛ, 11 март. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. С. Полянский бошлиқ Совет ҳукумат делегацияси бугун эрталаб Кобулдан Нангарҳар вилоятига жўнаб кетди. Бу ерда Жалолобод ирригация системасида ишларнинг туғалланиши ва бу системанинг очилиши муносабати билан тантанали маросим ўтказилади.

Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир Шоҳ, ҳукумат аъзолари, мамлакатдаги ташкилотларнинг вакиллари ана шу тантаналарда қатнашмоқ учун Жалолободга жўнаб кетдилар.

БИР ЙЎЛДАН БОРМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН, 11 март. (ТАСС). Республикачилар партияси миллий комитетининг раиси Дин Берч кеча бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида бундай деди: республикачилар партияси президент Жонсон Шарқи-Жанубий Осиёда ўтказаётган сиёсатини буткул маъқуллайди. «Ҳукуматнинг сиёсати қаттиқ ва кескин бўлган соҳаларда президент республикачилар партиясининг мададига ҳамиша умид боғлайбериши мумкин».

Ўзининг раҳбари Голдуотер билан бирга президент сайловида кескин мағлубиятга учраган республикачилар партияси «партиянинг миллий сиёсати билан шуғулланувчи маслаҳатчилар доирасини кенгайтириш ҳамда... мамлакат проблемаларига ёндошишда умумий бир йўлни ишлаб чиқишда партия аъзолари билан бошқалар ўртасидаги алоқаларни рағбатлантириш» учун махсус координациялаш комитети тузди.

Республикачилар партиясининг координациялаш комитети оператив группа ташкил қилди. Бу группанинг асосий вазифаси «Кубада коммунизмнинг плацдарми мустаҳкамланганлиги, Африка ва Яқин шарқда коммунистларнинг таъсири ва контроли кенгайиб бораётганлиги, Атлантика иттифоқи тушкунликка юз тутганлиги сингари сўнгги вақтларда америка тарихида ташқи сиёсат учраган баъзи энг йирик муваффақиятсизликларни анализ қилиб чиқишдир.

ЖАЗОИР БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

ҚОҲИРА, 11 март. (ТАСС). Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг Найробида ўтказилган мажлисидан бу ерга келган Жазоир ташқи ишлар министри Бутефлика бундай деди: Жазоир ҳукумати Германия Федератив Республикаси ва Араб мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар масаласида Бирлашган Араб Республикаси тутган йўлни қўллаб-қувватлайди.

Бутефлика Араб мамлакатлари ташқи ишлари министрларининг 14 мартда Қоҳирада очиладиган кенгашида иштирок этади. Маълумки, мазкур кенгашда Араб мамлакатлари билан Ғарбий Германия ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги масала муҳокама қилинади.

ИРҚЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШАЁТГАН КИШИЛАРНИ ҚАМАБ ҚЎЙМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 11 март. (ТАСС). Негрларга гражданлик ҳуқуқлари берилишини талаб қилган намойиш қатнашчиларидан 85 киши кеча Калифорния штатидаги Лос-Анжелос шаҳрида қамаб қўйилди.

Намойишчилар ирқчиларнинг Селмадаги бебошликларига қарши норозилик билдирган эдилар.

Жосуслик мақсадидаги учишлар

Чомбе самолётлари жосуслик мақсадида Уганда территорияси устида учиб юрибди. Бундай учишлар Уганда суверенитетини жиддий равишда поймол қилишдир, деди Уганда бош министри Милтон Оботе. У. Чомбега ёрдам бераётгани учун АҚШ ҳукуматини қаттиқ танқид қилди. (ТАСС).

Токио олимпиадаси тўғрисида фильм

ТОКИО, 10 март. (ТАСС). Токио олимпиадаси номли кенг экранли стереофоник фильмнинг японча нусхаси бугун Токиода биринчи марта кўрсатилди. Бу рангли фильмнинг премьерасида Япония императори Хирохито ва император оиласининг аъзолари, бош министр Сато, Япония ҳукумати ва парламентининг аъзолари, дипломатик корпус вакиллари, мамлакатнинг спорт ва жамоат арбоблари, япон ва чет эл мухбирлари ҳозир бўлдилар.

Телетайп лентасидан

⊙ Грузия хизмат кўрсатган давлат халқ рақси ансамблининг биринчи концерти Парижда зўр муваффақият билан ўтди. Ансамбль уч ҳафтадан бери Францияда бўлиб, Ницца, Тулон, Нант ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида концертлар қўйиб берди.

⊙ Куба пойтахтида радиоэшиттириш ва телевидение масалалари билан шуғулланувчи халқаро ташкилотнинг сессияси очилди. Турли мамлакатларнинг вакиллари ҳозирги замон радиоси ва телевидениесининг техникага оид актуал проблемаларини муҳокама қиладилар. Сессия ишида совет делегацияси ҳам қатнашмоқда.

⊙ АДН агентлигининг хабарида айтилишича, Ғарбий Германия ва Ғарбий Берлин аҳолисидан 102 киши сўнгги уч кунда Германия Демократик Республикасига кўчиб ўтган.

⊙ Анқарада 1965—66 йилларда товар айирбошлаш тўғрисида Туркия республикаси билан Польша Халқ Республикаси ўртасида протокол имзоланди. Польша Туркияга жуда кўп хил химиявий буюмлар, станоклар, инструментлар, электр двигателлари, мотоцикллар ва бошқа товарлар, Туркия Польшага пахта, тамаки, фанера ва бошқа бир қанча товарларни юбориб туради.

⊙ Лейборист Орм ҳарбий-ҳаво кучларига қилинадиган харажатлар сметасини муҳокама қилиш вақтида умум палатасида гапириб, ҳарбий мақсадларга қилинаётган харажатлар муттасил ошиб бораётганлигига қарши норозилик билдирди. Бошқа депутатлар ҳам норозилик билдирганликларига қарамай, палата ҳарбий-ҳаво кучларига қилинадиган харажатлар сметасини 561 миллион фунт стерлинг миқдорида, яъни ўтган йилдагидан 46 миллион фунт стерлинг кўпайтириб тасдиқлади.

⊙ Хитойда устрица овлаш учун ясалган мамлакатда биринчи махсус кема сувга туширилди. Бу кемани Шанхайдаги «Чжунхуа» корхонаси немасозларининг коллективи қурди. (ТАСС).

МАҲДИ ҲУСАЙН ВАФОТ ЭТДИ

Зўр сўз санъаткори, Озарбайжон халқ ёзувчиси, Озарбайжон совет адабиётининг асосчиларидан бири, унинг ғоявий поклиги ва бадиий камолати учун тинмай курашган Маҳди Али ўғли Ҳусайнов (Маҳди Ҳусайн) вафот этди. Маҳди Ҳусайн асарлари мамлакатимиздаги барча қардош халқларга ва чет эллардаги китобхонларга манзур бўлган. (ТАСС).

Шу йил бошлариданоқ Италия меҳнаткашлари монополияларга қарши забастовка ҳаракатини бошлаб юбордилар. Яқинда Милан шаҳрида Риззоли газета нашриётининг ишчилари иш ташладилар. Суратда: нашриётнинг ишчи ва хизматчилари овқат тарқатиш бўйича ташкил қилган вақтинча пунктлардан бирида.

Публифото—ТАСС фотоси.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ КУНДАЛИГИ

ИЖОДИЙ УЧРАШУВ

Республикамиз қалам соҳиблари, кенг жамоатчилик шу йил апрель ойида ёзувчи, драматург Назир Сафаровнинг туғилган кунига 60 йил тўлишини нишонлайдилар.

Шу муносабат билан ўтган сешанба куни Тошкентдаги Навоий номли халқ кутубхонасида Назир Сафаров ижодига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди. Атоқли шоир Уйғун ижодий кечани очиб, ўз сафдоши Назир Сафаров ижоди ҳақида қисқача сўзлаб берди. Шундан сўнг филология фанлари кандидати Бердиали Имомов Назир Сафаровнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида доклад қилди.

— Ўзбек совет драматургиясининг асосчиси Ҳамзанинг уқувли шогирдлари Комил Яшин, Зиннат Фатхуллин, Зиё Саид қаторида Назир Сафаров ҳам саҳна асарлари яратишда катта ишлар қилди, — деди докладчи. — Назир Сафаров «Тарих тилга кирди» (Зиё Саид билан) «Уйғониш», «Шарқ тонги», «Кимга тўй, кимга аза» каби томошабинларга манзур бўлган саҳна асарларининг авторидир.

Адабий кечада драматурглар Зиннат Фатхуллин, Шукур Саъдулла, шоирлар Туроб Тўла, Эсон Раҳимов, филология фанлари кандидати Турсун Собиров, журналист Санжар Тилла Назир Сафаровнинг ижодий йўли ҳақида сўзлаб бердилар.

Мароқли ўтган ижодий учрашув кечасида китобхонлар ва кутубхона ходимлари номидан сўзга чиққан Нафиса Каримова, Татьяна Ермак, Сарсонбой Абдуллаев ва бошқалар ҳам драматург Назир Сафаров ижоди ҳақида илиқ гаплар айтишди.

Кеча охирида Назир Сафаров келгусидаги ижодий режалари ҳақида сўзлаб берди.

Бу адабий кеча драматург юбилейи олдидан бўладиган ижодий учрашувларнинг бошланишидир. Келгуси учрашувлар Фарғона водийси ва Самарқанд областида, ёзувчи туғилган Жиззах шаҳрида давом этади.

Ю. ҲАМДАМ.

МАРОҚЛИ КОНЦЕРТ

Яқинда пойтахтдаги Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театрининг томоша зали Тошкент Давлат университети, политехника институти ўқитувчи ва студентлари, 1-босмахона ишчи-хизматчилари ҳамда кўпгина томошабинлар билан гавжум бўлди. Улар бу ерга Тошкент шаҳар маданий-оқартув техникумининг ўқитувчилари ижросида бериладиган концертни кўриш учун йиғилдилар.

Саҳнада озарбайжонча куй янграйди. Техникум ўқитувчиси, Москвада бўлиб ўтган VI жаҳон ёшлар фестивалининг лауреати М. Умаров куйга жўр бўлиб «Онажон» қўшиғини нозик ижро этаркан, йиғилганлар уни қизғин олқишлашади. Ўқитувчи Қ. Усмонов рубобда ижро этган «Мунождот», «Роҳат» куйлари ҳам томошабинларни хушнуд этди.

Мароқ билан ижро этилган ҳар бир номер—қўшиқ ва куй, интермедия ва рақслар педагог-санъаткорларнинг ижодий камолотларига кўрик бўлди.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

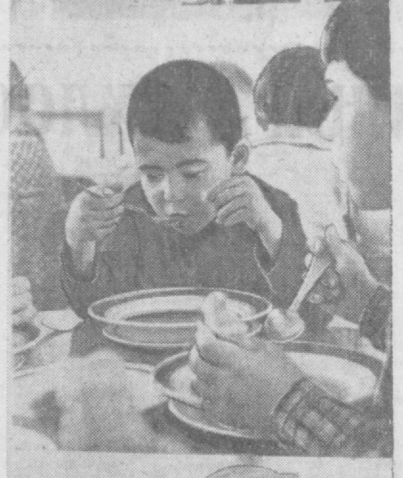

СОВҒА

Яқинда Тошкент ГРЭСи массиви аҳолисининг қувончига қувонч қўшилди. Бу ерда қисқа вақт ичида типовой усулда қурилган икки қаватли бино кичкинтойлар ихтиёрига топширилди.

Болалар комбинатида ҳозир 280 бола тарбияланмоқда. Бу ерда 4 ясли ва 8 боғча группалари бор.

Кичкинтойлар учун ҳамма шароитлар яратиб берилган. Гимнастика ва музика машғулоти ўтказиладиган катта залга магнитофон ўрнатилган. Ҳар бир группа алоҳида ётоқ ва ўйин хонасига эга. Ўйинчоқлар эса уларнинг ёшларига қараб танланган.

Комбинат ҳовлисида физкультура майдони, ёзги дам олиш павильонлари бор.

Методик кабинет болалар тарбиясига оид методик қўлланмалар билан бойитилган. Врач Вера Петрова, старший медицина ҳамшираси Нина Котишева болаларнинг сиҳат-саломатлигидан кўз-қулоқ бўлиб турадилар.

Кичкинтойлар билан ўйин, ашула, суҳбатларни кўнгилдагидай ташкил этишда, бошқаларга намуна бўлаётган Ўктам Раҳимова, Елена Галета, Элла Пронина каби жонкуяр тарбиячиларнинг ишлари ҳам мақтовга сазовордир.

Э. ТУЛАГАНОВ, М. УСМОНОВА.

Бу суратларда болаларнинг комбинат қучоғидаги бахтли ҳаётидан лавҳалар акс эттирилган.

А. Абалян фотолари.

ЎТМИШДАГИ САЙЛОВЛАР

Маълумки, ўн тўққизинчи аср иккинчи ярмида Ўрта Осиё Россия империясининг мустамлакасига айлантирилди. Ўзбеклар, туркманлар, қозоқлар, тожиклар, қирғизлар ва бошқа халқлар яшайдиган катта территорияда Туркистон генерал-губернаторлиги тузилди.

Орадан тўққиз йил ўтгач «Туркистон ўлкасини бошқариш тўғрисида Низом» эълон қилинди. Низомга кўра, ўлканинг давлат бошқарув аппарати подшо тайинлайдиган ўлка, область ва уезд маъмуриятидан ҳамда аҳоли расман сайлаб қўядиган волость ва қишлоқ маъмуриятидан иборат қилиб тузилди.

Волость бошқарувчиси ёки қишлоқ оқсоқолини сайлаш фақат номигагина «сайлов» деб аталиб, бу лавозимларни эгаллаш учун озмунча пул сарф бўлмасди. Шу боисдан юқоридаги лавозимларни эгаллаш учун чоризмнинг содиқ малайлари бўлмиш маҳаллий бойларнинг қурби етарди. Бундан чор маъмурияти ҳам манфаатдор эди. Маҳаллий маъмуриятнинг асосий вазифаси аҳолидан турли-туман солиқлар ундиришдан иборат эди.

«Сайлаб қўйиладиган» бу лавозимларни эгаллаш мақсадида маҳаллий бойлар аввало «сайловчи» овозини сотиб олишлари лозим эди. Бунинг учун улар неча минг сўм пул сарфлаб, ўзларига ёқмаган номзодларни қўрқитиш ёки дўқ қилиш билан уларни сайловдан чалғитиш ҳамда четлаштиришга зўр бериб ҳаракат қилганлар. Табиийки, бундай «сайловлар»да халқ манфаатлари ҳимоячилари бўлган кишилар, яъни халқ вакиллари маъмуриятга сайланмас эди.

Йўлдош Охунбобоев ўтмишдаги сайловлар тўғрисида бундай деган эди: «Одатда, сайловлар қаттиқ курашлар, тартибсизликлар ва муштлашишлар билан ўтарди. Пули энг кўп бўлганлар сайловда ютиб чиқарди. Амалдорликни сотиб олиб «сайланган» киши сарф бўлган пулларини ўзига тезроқ қайтаришга ҳаракат қилган. Ашаддий талончиликни сўз билан таърифлаш ҳам қийин».

Губерниялар ва областлар бўйича давлат Думаси аъзоларини сайлаш учун губерния сайлов йиғилишлари ўтказилиб, уларда уезд ер эгалари, шаҳардаги сайловчилар ҳамда волость ва станица вакиллари сайлаб қўйган кишилар иштирок қилган. Хотин-қизлар, йигирма беш ёшга тўлмаган кишилар ва ҳоказолар сайловда қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум эдилар.

Шаҳар думаси 72 депутатдан иборат қилиб 4 йил муддатга сайланган. Дума раислигига генерал-губернатор маъқуллаган ва подшо ҳукумати тасдиқлаган шахслар тайинланган.

Шаҳар сайлов йиғилишларига бўладиган сайловларда эса мулки бир ярим минг сўмдан кам бўлмаган кишилар иштирок эта олган. Шаҳар думасига сайловлар олдидан сайловчилар ҳаракатсиз мулк баҳосига қараб уч даражага бўлинарди. Биринчи даража сайловчиларнинг ҳаракатсиз мулк баҳоси уч минг сўм бўлиб, иккинчи ва учинчи даража сайловчиларда бу миқдор бир минг сўм ва 500 сўм бўлиш зарур: ҳаракатсиз мулкининг баҳоси бундан кам бўлган кишилар сайлаш ва сайланиш ҳуқуқидан бутунлай маҳрум бўлган.

Тошкентда шаҳар думасига биринчи сайловлар 1877 йилда ўтказилган. Сайловчилар сони «янги шаҳар»да 400 киши, «эски шаҳарда» эса 2000 киши эди. Улар юқорида кўрсатилган даражалар бўйича алоҳида мажлисларга тўпланиб, ўз ораларидан думага сайлаш учун депутатликка номзод кўрсатар эдилар.

Бунда шаҳарнинг «янги» ва «эски» қисмлари ўртасида ҳам тафовут катта эди. Масалан, «янги шаҳар»да сайловчилар 48 депутат сайлаши лозим бўлса, «эски шаҳар» сайловчилари бундан икки марта кам, яъни 24 депутат сайлашган.

1877 йил биринчи чақириқ шаҳар думасига сайланган депутатларнинг ижтимоий аҳволи ҳам кўпчилик аҳолининг ҳуқуқий ва мулкий тенгсизлигидан далолат беради. «Янги шаҳар»да 10 офицер, 14 амалдор ва 16 савдогар, оқсуяк ва биттадан руҳоний ва фахрий граждан депутатликка сайланган бўлса, «эски шаҳар»да депутатлардан 20 киши катта бойлар, қолган тўрт киши амалдор ва савдогар эди.

Ўтмишда Туркистон ўлкасида сайловлар ана шундай адолатсиз бўлган.

А. ХАИРОВ,
тарих фанлари кандидати.
Э. АБДУЛЛАЕВ,
республика архив бошқармасининг старший илмий ходими
Ш. ШОРАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР халқлари тарих музейининг илмий ходими.

ГУЛ ОШИҚЛАРИ

Шу кунларда ҳамма ерда кўчат ва гул ўтқазиш ишлари қизиб кетди. Шаҳримизни янада кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш мақсадида Киров район коммунал хўжалиги бўлими бир қатор тадбирлар белгилади.

Бу йил районда 60 мингдан ортиқ ҳархил дарахтлар, 1 миллиондан ортиқ турли хил гуллар экилади.

«Янгиариқ», «Бодомзор», «Отчопар» маҳаллалари, Карл Маркс массивида яшовчи меҳнаткашлар жамоатчилик асосида ўзлари яшаб турган жой атрофини кўкаламзорлаштираяптилар, дарахтлар, гуллар экишаяпти. Маҳаллаларда кўчат ўтқазиш ҳафталиклари ташкил этиляпти. Бу ишга кўплаб ёшлар жалб этилган.

С. СУЛТОНОВ.

Тошкент янгиликлари

ОЛИМЛАР СУҲБАТИ

Ўтган йил декабрь ойидан бошлаб шаҳар Марказий лекторийсида ҳар ойда бир мартадан фан ва техниканинг актуал масалаларига доир суҳбатлар ўтказила бошланган эди. Бу циклдаги лекцияларга таниқли олимлардан Ю. Адирович, С. Азимов, Ғ. Мавлонов, Х. Сулаймонова, Ё. Тўрақулов, М. Ҳомидхонов, В. Шчеглов, З. Умидова, Я. Ғуломов, С. Сирожиддинов, Р. Алимов ва бошқа кўплаб кишилар жалб этилган. Улар лекторийда кенг жамоатчиликни фан ва техника оламида рўй бераётган янгиликлар билан таништириб боришяпти.

Куни кеча навбатдаги машғулот бўлиб ўтди. Бунда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг директори, фалсафа фанлари доктори ўртоқ К. Хоназаровнинг «Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврда СССРда миллий масаланинг ривожланиши» деган темада суҳбат ўтказди.

КЎЧМА РЕНТГЕН ЛАБОРАТОРИЯСИ

Уйга чақирилган «Тез ёрдам» машинаси беморларга дастлабки медицина ёрдамини кўрсата олади. Беморларга хизмат кўрсатишни янада яхшилаш, аниқроғи жойларнинг ўзида медицина хулосаси чиқаришни таъминлаш мақсадида Тошкент «Тез ёрдам» кўрсатиш станцияси ходимлари қулай усулдан фойдалана бошладилар.

Станция ходимларининг таклифи билан «Тез ёрдам» машинасига кўчма рентген установкаси ўрнатилди. Врачлар беморлар олдига келишганда бирйўла уларни рентгендан ўтказадилар. Рентген суратини олиш, пленкани чиқариш ва қуритиш учун борйўғи ярим соат вақт талаб этилади, холос.

Кўчма рентген лабораториясидан ўзида стационар рентген кабинетлари бўлмаган даволаш муассасалари ҳам фойдаланишлари мумкин.

КИМ ЭШИТДИ?

Тошкентнинг Оқтепа массивида катта Сквер-боғ бор. Лекин боғ этагидаги канализация ҳовузининг усти бекитилмаганлиги сабабли бундан аҳоли ранжимоқда. Бу аҳвол қачонгача давом этади?! (Мухбир хатидан).

Оқтепамиз гулзор боғи,
Кўмкўк майса кўклам чоғи.
Лекин унинг четидаги
Эски ҳовуз бетидаги,
Бижғиб етган ифлосликдан,
Ҳарким бурнин ёпиб ўтар,
Узоқ бир йўл топиб ўтар,
Арз қилсак ҳам бир қанча бор
Райсоветга қатор-қатор.
— Хўп дедию бир бор келмай
Чора кўрмас назар илмай.

Одилхон ЮНУСХОНОВ.

ЧОЙХОНАЛАР ҲАҚИДА

Анча вақтдан бери чойхонага чиқмасдим. Кечаги шанба куни заводда бирга ишлайдиган қўшним Асқарали бизникига кириб:

— Уйда ўтираверасизми, юринг, чойхонага чиқамиз,— деб таклиф қилиб қолди. Йўқ деёлмадим.

Чойхона кенг хонадан иборат эди. У иккига бўлинган, ўртада от йўлакка ўхшаш торгина йўл бор эди. Тўрида давра ясаб бешолти киши ўтирар, бу ерда ўзларидан бошқа одам йўқдек шанғиллаб гаплашишар, қаҳ-қаҳ уриб кулишар, беандиша сўзлар билан гўё бир-бирларига «аския» қилишишарди. Чойхонанинг иккинчи қисмида — кўча томонда деразага суяниб уч-тўрт мўйсафид ўтирарди. Биз кираверишдаги дераза ёнига жойлашдик. Чой чақирдик. Пиёланинг бир томони, чойнакнинг эса жўмраги чегаланган, орқаси караш босиб ётибди. Пиёлани чайиб, қоғоз билан артдик, чойхоначи бизга кўз қирини ташлади-ю парво қилмади.

Орадан сал ўтмай чойхонага тўрт киши кириб келди. Улардан бири аллақандай қўшиқни хиргойи қилиб келаётган экан шекилли, эшикдан кириши билан «... кўнглим сендадир», дея охирги сатрларини чўзиб тўхтатди. Улар биз билан мўйсафидлар орасидаги бўш жойга чордона қуришди. Бир-бирларига қараб олишгач:

— Чойни чақиравер, пиёласини ишлатамиз, — деди улардан бири.

Пиёлага чой эмас, ароқ қуйилди. Пиёла бир-икки айлантирилгач, уларнинг бири ўртага карта чиқариб ташлади. Ўйин бошланди. Буларнинг овози нариги томонда ўтирганлардан ҳам ошиб тушарди. Чойхона бозордаги ғовур-ғувурни эслатарди. Бошим айланиб кетди. Қўшнимга «кетамиз» дедим секингина. У унамади.

Чойхонага чиқмаган киши билмас экан. Бу ерда дам олиб бўлмайди, асаб бузилади. Бирор ақл ўрганадиган сўз эшитмайсиз. Юрагим сиқилиб кетди, бир маҳал атрофга назар ташладим. Деворларга ҳар хил расмлар ёпиштирилган. Шуларни томоша қилиб ўтирдим. «Сигирни сунъий қочиришнинг аҳамияти», «шудгор мўл ҳосил гарови»... Шаҳар чойхонасидаги расмлар эди булар. Сўл томонга қарадим. Ароқ шишаси илон шаклида тасвирланган бўлиб, у бир одамни бўғяпти. Шу расмнинг тепасига «Бу ерда спиртли ичимлик ичиш қатъиян ман қилинади» деган сўзлар катта ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Бир шу расмга, бир чой чақириб пиёласида ароқ ичаётган анови одамларга қараб ғижиниб ўтирдим.

Чойхоначининг қўли-қўлига тегмайди, оғзи гапдан бўшамайди. У ичкилик ичиб ўтирган одамларга чой олиб борганда:

— Шу ишларинг яхши эмасда, йигитлар, ичиш мумкин эмаслигини ёзиб қўйсак ҳам ичаверар экансизлар-да, — деб ранжиган бўлади-ю, бўшаган шишаларни ёнбошига яшириб олиб қайтади. У чой ташишга ёрдамлашаётган ўғлига шишаларни бера туриб:

— Бугунги тушумнинг мазаси бўлмади ўғлим,— деб зорланди.

Чойхонада спиртли ичимлик ичиш мумкин эмаслигини трест тақиқлаган, унинг бажарилишини аввало чойхоначи кузатиши керак. У бўлса бўшаган шиша ғамида!

Соат ўнларга яқин чойхонага қирқ беш ёшлардаги ўрта бўйли, тўладан келган, мошранг духобадан дўппи кийган киши кириб келди. У қироатини ўрнига қўйиб ҳаммага бир йўла салом берди. Чойхоначи қўллари кўксида уни кутиб олди. Ҳалиги одам «бисмиллоҳу раҳмонур раҳим»ни чўзиб айтаркан чордона қурди ва қўлини фотиҳага кўтарди. Баъзи одамлар унга қўшилгандек бўлди.

Мен қўшнимни аста туртиб, «бу ким» дедим. У кейин айтиб бераман ишорасини қилди. Ажабо, чойхона маҳалламизники, ўтирган одамларнинг кимлигини танимаймиз. Чойхонага чиқмаймиз-да.

Ҳалиги серқироат одам, у ёнидаги киши узатган чойни олаётганда ҳам, бўш пиёлани бераётганда ҳам «бисмиллони...» канда қилмасди.

— Бугунги бизнинг ёшларимиз масжиднинг остонасига қадамларини босмай қўйдиларким, мен бундан жуда-жуда хафаман,— деди.

Унинг бу гапларини эшитгач боятдан бери мўйсафидларни ҳам, гурунглашиб ўтирган бошқа одамларни ҳам писанд этмаётган анови икки группа одам қулоқларини динг қилишди. У осмонга одам учирилиши, ойина-и-жаҳонда расмнинг кўриниши ва шунга ўхшаш ажойиботлар ҳақида рустами-достонни ўқигандагига ўхшаш андоқ урдиларки... мазмунида гапираркан ҳар гал «бу олло-таолонинг қудрати» деб войсарди.

Мен чидолмадим. Қўшнимни туртиб «қайси куни заводга келган лекторнинг гапларини айтиб, қорини шарманда қиламан», дедим. Унинг ранги ўзгариб кетди.

— Э, нима қиласиз, индаманг.

— Ахир гаплари тутруқсизку, — дедим мен куйиниб, — нега индамаймиз.

Қўшним шоша-пиша чойнинг пулини ташлади. Чиқиб кетаётиб мен ғазабимни яширолмадим. Қорига юзланиб, икки оғиз нордон гап айтдим. Унинг юзи девордек оқариб кетди.

Шу кеча сира ухлолмадим. Гоҳ қўшним, гоҳ қори, гоҳ чойхоначи билан олишиб чиқдим. Ахир бу канақаси, аллақандай саводсиз қори ўз билганича вайсаса...

Жуда ачиниб кетдим. Ахир маҳалламизда ҳар хил фанлар бўйича фан кандидатлари, бошқа жойларга борганда кўпчиликни оғзига қаратадиган лекторлар, катта-кичик идораларнинг бошлиқлари, ходимлари яшашади. Худди шундай маҳалланинг чойхонасида қори қироат қилиб ўтирса, ичкилик ичиш авжига чиққан, чойхоначининг бир қўлида бўш шиша, бир қўлида чойнак. Масаланинг бу томондан ким хабар олиши керак, қорининг тутуриқсиз гапига ким зарба бериши керак?!

Шунақа қорилардан қутилиш, ичкилик ичишга барҳам бериш учун чойхоналарни ёпиб қўйиш, менимча, тўғри эмас. Бургага аччиқ қилиб, кўрпа куйдирилган бўлади. Лекин чойхоналар маҳалла комитетларининг, район комсомол ташкилотларининг, умуман кўпчиликнинг, яъни ҳаммамизнинг назоратимиз остида бўлиши керак.

Чойхоналарнинг шу аҳволда бўлишига ким сабабчи? Яна айтиш керак, ўзимиз. Ҳар куни эмас, ҳафтада бир-икки марта ё ўқитувчи, ё врач, ёки фан кандидати маҳалласидаги чойхонага чиқиб унинг безатилиши, газета-журнал вақтида келаяптими йўқми, бу ерда кимлар ўзини қандай тутаётганлиги ва шуларга ўхшаш ҳаётий масалалар қандай йўлга қўйилганидан кўз-қулоқ бўлиб турса, улар турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказишса, чойхоналаримиз дам олиб, кўнгил очадиган, ҳар кунги янгиликлардан баҳраманд бўладиган маданий жойга айланади.

Биласизми, ҳар бир маҳаллада ашула айта оладиган, дутор ёки тамбур чала оладиган, икки оғиз ширин сўз айтиб одамларни кулдира оладиган, қўлига қоғоз-қалам берсангиз одамларни қойил қолдирадиган даражада ҳажвий расмлар ишлай оладиган кишилар топилади. Маҳаллаларимизда шуларнинг бошини бир ерга қўшиб ҳаваскорлик тўгараклари ташкил этсак, ўн кун-ўн беш кунда деворий газета чиқариб ютуқларимизни, камчиликларимизни кўрсатиб турсак биласизми, бояги масталасларнинг, қорига ўхшаш сувни лойқатаётганларнинг қораси ҳам кўринмасди.

Мана шулар тўғрисида ўйлаб, маҳалладагилар билан маслаҳатлашиб, фикрлашиб юрган кунлар эди. Цехимизда қувончли воқеа юз берди. Сиртдан ўқийдиган икки киши институтни, уч киши техникумни битириб дипломларини оладиган бўлдилар. Шу куни эртасига ҳамкасбларимиз буни шарафлайдиган бўлдилар. Бу тантанани қаерда ўтказиш тўғрисида маслаҳатлашдик. Кўпчиликнинг гапи бир ердан чиқди: ресторанда.

Бригадамизда ўн икки киши ишлайди. Қўшни бригададан уч кишини меҳмонга чақирдик. Биз ҳам диплом олган дўстларимизга совға-салом тайёрладик.

Ҳаммамиз биргаликда тиктирган қора костюм, оқ кўйлакларимизни кийиб, зангори галстук тақиб эдик. Зиёфат бошланди, ресторан гавжум, ёқимли музика янграйди. Яхши тилакларимизни билдириб дўстларимизни табриклаймиз, уларнинг юзлари қувончга тўлган. Бир маҳал қўшним Асқарали секин мени туртиб, икки стол нарида ўтирган кишини кўрсатди.

— Ким у, — дедим.

— Танимаяпсизми, анови-ку,— деди у.

Ҳақиқатан ҳам танимаётган эдим. Асқарали қулоғимга «қайси кунги қори-ку. Ҳозир бориб шарманда қиламан» деди. У ўрнидан турмоқчи бўлган эди, босиб қўйдим.

Қорининг столида тўрт киши ўтирар, шулардан иккитаси аёл эди. Косагулликни қори бажармоқда эди. У ҳар гал қадаҳ узатганда қийшанглаб улфатлари бўлган аёлларга шилқимлик қиларди.

У ўша куни чойхонада кўрганимиз «суполик»ни алла қачон бир чекага йиғиштириб қўйган, эди.

Ширин ўтиришимиз тугаб, дўстларимизни яна бир марта табриклаб ўрнимиздан турдик. Бошқаларга билдирмай Асқарали иккаламиз атайин қорининг столи ёнидан ўтдик ва унга яқинлашиб:

— Қори, бугун масжиднинг эшигини тарк қилибдиларда, — дедик. У бизга қаради, қизарган кўзлари олайиб кетди. Ҳеч нима деёлмади, тили калимага келмай қолганди...

Орадан бир ҳафта ўтди. Шу вақт ичида ҳар куни чойхонага чиқиб турдик, аммо қоридан дарак бўлмади. Биз Асқарали ва яна уч-тўрт киши бўлиб чойхонани қўлимиздан келгунча яхшилаб безатдик. Чой чақириб пиёласида арок ичишга ўрганиб қолган баъзи одамларнинг расмини ишлатиб, тагига номларини ёзиб қўйдик. Чойхоначи бўш шиша тушумидан маҳрум бўлди. Хонанинг тўрига кўрпача солдириб, отахонларга алоҳида жой қилиб қўйдик. Ҳар куни кечқурун газета ўқиб бериш учун бир кишини тайинладик.

Чойхоначидан, мўйсафидлардан «қори чиққанда ҳеч нима билмайдиган кишидек сирни бой берманглар, у нима деса аввалгидек муомалада бўлаверинглар», деб илтимос қилдик. Улар мақсадга тушунишиб хўп дейишди. Биз қорининг чиқишини сабрсизлк билан кутардик. Ресторанда бўлганимиздан роса ўн кун ўтганда чойхонада қори пайдо бўлди. Ҳозир у чойхонабоп либосида эди. У виқор билан юриб бориб отахонлар ёнига чўққайди, атрофга назар ташлади. Кимдир чой узатди, бисмиллони қуюқ қилиб чойни олди, бисмилло деб ичиб, бисмилло деб пиёлани қайтарди.

Чойхонада одам кўп эди. Қори пайтни қулай билди шекилли қироат билан гап бошлади:

— Алҳамдулилло, ҳар биримиз мусулмонмиз. Бас шундай экан, беш вақт номозимизни канда қилмаслигимиз даркор...

— Беш вақт номоз билан овора бўлсак, ресторанга қай маҳалда борамиз, қори?! — Асқарали чидолмади, гапириб юборди.

Қори безрайиб қолди. Атрофдагиларга нажот истаб термулди. Ҳамма — ёшлар ва кексалар қаҳқоҳлаб кулиб юборишди кўплар унга ўқрайиб қаради. Чойхоначи ҳам қорининг қироатидан безор бўлган экан, дарров унинг калишини тўғрилади. Қори ўрнидан эмаклаб турди, оёқлари қалтираган ҳолда, уёқ-буёққа алангалаган ҳолда эшик томон юрди. Кимдир шўхлик қилиб «хайт» деган эди, у йўрғалаб кўчага чиқиб кетди. Бу бизнинг маҳалла чойхонасида бўлган воқеа. Бунақалар, мен ўйлайман, бошқа чойхоналарда ҳам учрайди. Биз ана шунақаларнинг илдизига болта уришимиз керак.

Ана шундай қилиб, маҳалламиздаги чойхонада хозиргача содир бўлиб келган бемазагарчиликларга барҳам бердик.

Келаси шанбага чойхонамизда маҳалла ҳаваскорлик тўгарагининг биринчи томошаси кўрсатилади. Маҳалламиздаги ёш драматург ёзган бу бир пардали пьесада қори ролини қўшним Асқарали ижро этади. Келинглар, кулишиб дам олиб кетасизлар.

С. МАҲКАМОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

13 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Флакснинг туши** (болалар учун қўғирчоқ фильм), 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Турналар учиб кетганда** (илмий-оммабоп фильм), 18.00 — **Телевизион янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 18.15 — **Ҳамма сайловга!**, 18.55 — **Телевизион миниатюралар** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 19.35 — **Экранда — севимли артистлар**, 20.15 — **Чет эл кинохроникаси** ва **Денгиз мушуги** номли бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 21.50 — **Жафо қилма** (музикали лавҳа).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/III да **Момақалдироқ сўқмоғидан**, 14/III да кундуз **Этик кийган, Мушук**, кечқурун **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/III да **Қонли сароб**, 14/III да кундуз **Қутлуғ қон**, кечқурун **Биринчи муҳаббат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/III да **Малиновкада тўй**, 14/III да кундуз **Уғил уйлантириш**, кечқурун **Ишқинг билан.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Ленин орденли Москва давлат циркининг қизиқчи артистлари иштирокида **«Ҳазилни қўйинг»** деган томоша ва бошқа номерлар.

КИНО

Оптимистик трагедия — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 4, кеч 6 ярим ва 9 да).

Хоккейчилар — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Аҳмад қани? — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ИСКРА» (кундуз соат 4-20 минутгача, кеч 9-10 минут ва 10 да), НАВОИЙ номли (кеч 6 яримда).

Кутилмаган севги — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз 12 ва кеч 6 да).

Майя Плисецкая — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, 4, кеч 8 ва 9-45 минутда).

Кимсиз, доктор Зорге? — «ИСКРА» (кундуз соат 5 дан кеч 8 яримгача).

Стратнон қизи — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг

РЕСПУБЛИКА КИНОТЕХНИКА УСТАХОНАСИГА

металлни қиздирмасдан ишлаш мастери (киноаппаратлар билан таниш бўлиши шарт), **электромонтаж цехи мастерлари**, 1, 2, 3, 4-разрядли **слесарлар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чкалов кўчаси, 1-уй, телефон 5-19-49.

Калинин район, Юнусобод қишлоқ советидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозида турувчи **Неъмат Муҳамедов**нинг Тошкент шаҳар, Чувалачи кўчаси, Дўрмон проезд, 16-уйда турувчи Ойша Ғиёсовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Самарқанд кўчаси, 4-уйда турувчи **Эмиль Шукуржонович Туйғун**нинг Боткин кўчаси, 3-проезд, 35-уйда турувчи Александра Илларионовна Лихаревадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Морозов кўчаси, 3-уй, 5-квартирада турувчи **Инқилоб Аҳроров**нинг Трубный кўчаси, 3-уйда турувчи Замира Исмоиловна Усмоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Шота Руставели кўчаси, 61-уй, 14-квартирада турувчи **Феликс Ефимович Изуцкивер**нинг Туркистон кўчаси, 15-уйда турувчи Татьяна Александровна Изуцкивердан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Сағбон кўчаси, 157-уйда турувчи **Олимжон Орифжонович Йўлдошев**нинг Сағбон кўчаси, 9-тупик, 32-уйда турувчи Зулфия Раҳимжоновна Йўлдошевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Юнусобод қишлоқ советидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозида турувчи **Зуфар Эшмуҳамедов**нинг Калинин қишлоқ советидаги Охунбобоев номли колхозда турувчи Турсун Собировадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01733.
Индекс 64969.
Нашр. № 1717.